

KERAJAAN MALAYSIA

**Piawaian Perakaunan Islam
bagi Baitulmal, Zakat dan Wakaf (PPIBZW)**

PPIBZW

Panduan Pelaksanaan – Pendedahan Lain
Seksyen 33, Penyata Kewangan Disatukan

Disember 2025

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan dalam sistem penemuan kembali atau ditukar dalam sebarang bentuk atau dengan apa-apa cara sekalipun tanpa mendapatkan kebenaran secara bertulis daripada Jabatan Akauntan Negara Malaysia atau sebagaimana yang dibenarkan secara nyata oleh undang-undang atau di bawah terma yang dipersetujui dengan organisasi yang mempunyai hak reprografi.

Piawaian Perakaunan Islam bagi Baitulmal, Zakat dan Wakaf (PIIBZW) dikeluarkan oleh Jabatan Akauntan Negara Malaysia untuk diguna pakai oleh Institusi Baitulmal, Zakat dan Wakaf di Malaysia.

Disediakan dan diterbitkan oleh:
Jabatan Akauntan Negara Malaysia
No. 1, Persiaran Perdana
Kompleks Kementerian Kewangan
Presint 2, Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
62594 Putrajaya

Tel. : 03-88821000

Web : <https://www.anm.gov.my>

KANDUNGAN

Muka Surat

Seksyen 33 – Penyata Kewangan Disatukan.....	4
Panduan Aplikasi	4
Penilaian Kawalan	4
Tujuan dan Bentuk Entiti Lain.....	4
Kuasa	5
<i>Kawalan Pengawalseliaan.....</i>	<i>5</i>
<i>Aktiviti Relevan dan Hala Tuju Aktiviti Relevan.....</i>	<i>6</i>
<i>Hak yang Memberikan Kuasa kepada Entiti ke atas Entiti Lain</i>	<i>7</i>
<i>Hak Mengundi.....</i>	<i>11</i>
<i>Kuasa apabila Hak Mengundi atau Hak Serupa tidak mempunyai Kesan Ketara terhadap Manfaat</i>	<i>16</i>
Keterdedahan, atau Hak kepada Manfaat Berubah-ubah daripada Entiti lain	17
Perkaitan antara Kuasa dengan Manfaat.....	18
<i>Perwakilan Kuasa</i>	<i>18</i>
Hubungan dengan Pihak Lain	21
Kawalan Aset Spesifik.....	22
Penilaian Berterusan	22
Panduan Pelaksanaan.....	24
Contoh Ilustrasi.....	25
Kuasa (perenggan PA9–PA56).....	25
<i>Kawalan Pengawalseliaan (perenggan PA12)</i>	<i>25</i>
<i>Aktiviti Relevan dan Hala Tuju Aktiviti Relevan (perenggan PA13–PA15)</i>	<i>26</i>
<i>Hak yang Memberi Kuasa kepada Entiti ke atas Entiti lain (perenggan PA16–PA28).....</i>	<i>27</i>
<i>Kuasa tanpa Majoriti Hak Mengundi dan Hak Mengundi Khas yang Berkaitan dengan Kepentingan Pemilikan (perenggan PA36–PA37).....</i>	<i>30</i>
<i>Kawalan Lembaga atau Badan Pentadbiran Lain (perenggan PA38)</i>	<i>30</i>
<i>Kebergantungan Ekonomi (perenggan PA41–PA42)</i>	<i>30</i>
<i>Hak Mengundi (perenggan PA43–PA48)</i>	<i>31</i>
<i>Kuasa apabila Mengundi atau Hak Serupa tidak mempunyai Kesan Signifikan terhadap Manfaat (perenggan PA53–PA56)</i>	<i>32</i>
Keterdedahan, atau Hak, kepada Manfaat Boleh Ubah daripada Entiti lain (perenggan PA57)	35
Perkaitan antara Kuasa dengan Manfaat.....	36

Seksyen 33 – Penyata Kewangan Disatukan

Panduan Aplikasi

Lampiran ini ialah bahagian penting dalam Seksyen 33, Penyata Kewangan Disatukan.

PA1. Contoh-contoh dalam lampiran ini menggambarkan andaian situasi. Walaupun sesetengah aspek contoh boleh didapati dalam pola fakta sebenar, semua fakta dan keadaan pola fakta tertentu perlu dinilai semasa menggunakan Seksyen 33, Penyata Kewangan Disatukan.

Penilaian Kawalan

PA2. Untuk menentukan sama ada entiti mengawal entiti lain, entiti hendaklah mentaksir sama ada entiti mempunyai semua yang berikut:

- (a) Kuasa ke atas entiti lain;
- (b) Keterdedahan atau hak, terhadap manfaat berubah-ubah daripada penglibatannya dengan entiti lain; dan
- (c) Keupayaan untuk menggunakan kuasanya ke atas entiti lain untuk memberikan kesan kepada sifat atau amaun manfaat daripada penglibatannya dengan entiti lain.

PA3. Pertimbangan faktor-faktor berikut boleh membantu dalam membuat penentuan tersebut:

- (a) Tujuan dan bentuk entiti lain (rujuk perenggan PA5-PA8);
- (b) Jenis aktiviti relevan dan bagaimana keputusan mengenai aktiviti tersebut dibuat (rujuk perenggan PA13-PA15);
- (c) Sama ada entiti mempunyai hak keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti relevan bagi entiti lain atau tidak (rujuk perenggan PA16-PA56);
- (d) Sama ada entiti itu terdedah atau mempunyai hak, terhadap manfaat berubah-ubah daripada penglibatannya dengan entiti lain atau tidak (rujuk perenggan PA57-PA58); dan
- (e) Sama ada entiti mempunyai keupayaan untuk menggunakan kuasanya ke atas entiti lain atau untuk memberikan kesan kepada sifat atau amaun manfaat daripada penglibatannya dengan entiti lain atau tidak (rujuk perenggan PA60-PA74).

PA4. Semasa mentaksir sama ada entiti mengawal entiti lain atau tidak, entiti hendaklah mempertimbangkan sifat hubungannya dengan pihak lain (rujuk perenggan PA75–PA77).

Tujuan dan Bentuk Entiti Lain

PA5. Entiti hendaklah mempertimbangkan tujuan dan bentuk entiti yang sedang ditaksir untuk kawalan bagi mengenal pasti aktiviti relevan, bagaimana keputusan dibuat berkenaan dengan aktiviti relevan, entiti yang mempunyai keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti tersebut dan entiti yang mendapat manfaat daripada aktiviti tersebut.

- PA6. Apabila tujuan dan bentuk entiti yang sedang ditaksir untuk kawalan dipertimbangkan, mungkin jelas bahawa entiti yang sedang ditaksir untuk kawalan dikawal melalui instrumen ekuiti yang memberikan hak mengundi berkadar kepada pemegang saham, seperti saham biasa. Dalam kes ini, jika tiada sebarang pengaturan tambahan yang boleh mengubah pembuatan keputusan, pentaksiran kawalan memberikan fokus terhadap pihak yang, jika ada, dapat melaksanakan hak mengundi yang cukup untuk menentukan dasar operasi dan pembiayaan entiti yang sedang ditaksir untuk kawalan (rujuk perenggan PA32–PA52). Dalam kes yang mudah, entiti yang memegang majoriti hak mengundi itu, jika tiada faktor lain, mengawal entiti lain tersebut.
- PA7. Untuk menentukan sama ada entiti mengawal entiti lain atau tidak dalam kes yang lebih kompleks, beberapa atau semua faktor lain mungkin perlu dipertimbangkan dalam perenggan PA3.
- PA8. Hak mengundi mungkin bukan faktor dominan semasa menentukan entiti yang mengawal entiti yang sedang ditaksir untuk kawalan. Sekiranya terdapat hak mengundi, hak mengundi tersebut mungkin terhad dalam skop yang tertentu. Aktiviti relevan entiti yang sedang ditaksir untuk kawalan boleh dinyatakan melalui pengaturan mengikat atau peruntukan dalam dokumen penubuhan seperti tata urus pertubuhan atau perlembagaan. Dalam kes sedemikian, pertimbangan entiti terhadap tujuan dan bentuk entiti yang sedang ditaksir untuk kawalan juga hendaklah termasuk pertimbangan risiko yang dibentuk agar entiti lain menjadi terdedah, risiko yang dibentuk untuk menyampaikan kepada pihak yang terlibat dan sama ada entiti tersebut terdedah kepada beberapa atau semua risiko tersebut. Pertimbangan risiko bukan sahaja termasuk risiko kerugian, tetapi juga potensi untuk penurunan.

Kuasa

- PA9. Untuk mempunyai kuasa ke atas entiti lain, entiti mestilah mempunyai hak sedia ada yang memberikan keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti relevan. Untuk tujuan pentaksiran kuasa, hanya hak dan hak substantif yang tidak melindungi akan dipertimbangkan (rujuk perenggan PA25–PA31).
- PA10. Penentuan sama ada entiti mempunyai kuasa atau tidak bergantung pada aktiviti relevan, cara keputusan dibuat berkenaan dengan aktiviti relevan dan hak entiti serta entiti lain berhubung dengan entiti dikawal yang berpotensi.
- PA11. Entiti biasanya akan mempunyai kuasa ke atas entiti yang telah ditubuhkan semasa membentuk dokumen atau membolehkan perundangan menentukan aktiviti operasi dan pembiayaan yang akan dijalankan oleh entiti tersebut. Walau bagaimanapun, impak membentuk dokumen atau perundangan dinilai berdasarkan keadaan lazim yang lain, kerana semua fakta dan keadaan perlu dipertimbangkan semasa menaksir sama ada entiti mempunyai kuasa ke atas entiti lain atau tidak.

Kawalan Pengawalseliaan

- PA12. Kawalan pengawalseliaan biasanya tidak menimbulkan kuasa ke atas entiti untuk tujuan Piawaian ini. MAIN atau entiti mengawal selia lain, mungkin mempunyai kuasa yang luas untuk menubuhkan rangka kerja kawal selia yang membolehkan entiti beroperasi, untuk mengenakan syarat atau sekatan ke atas operasi mereka dan untuk menguatkuasakan syarat atau sekatan tersebut. Sebagai contoh, MAIN atau entiti mengawal selia lain boleh menggubal

peraturan pengurusan wakaf untuk meningkatkan kepercayaan masyarakat terhadap amalan berwakaf dan menyekat penyalahgunaan kutipan dan agihan wakaf.

Aktiviti Relevan dan Hala Tuju Aktiviti Relevan

PA13. Bagi kebanyakan entiti, pelbagai aktiviti operasi dan pembiayaan memberikan kesan yang ketara terhadap manfaat yang dijana oleh entiti tersebut. Apa-apa aktiviti yang membantu dalam mencapai atau meneruskan objektif entiti yang dikawal boleh memberikan kesan terhadap manfaat kepada entiti mengawal. Contoh aktiviti yang, bergantung pada keadaan, boleh menjadi aktiviti relevan termasuk, tetapi tidak terhad kepada:

- (a) Menggunakan aset dan menanggung liabiliti untuk menyediakan perkhidmatan kepada penerima perkhidmatan;
- (b) Mengutip dan/atau mengagihkan dana zakat dan wakaf kepada asnaf atau penerima manfaat;
- (c) Mengumpulkan hasil melalui transaksi bukan pertukaran;
- (d) Penjualan dan pembelian barangan atau perkhidmatan;
- (e) Mengurus aset fizikal;
- (f) Mengurus aset kewangan;
- (g) Memilih, memperoleh atau melupuskan aset;
- (h) Mengurus portfolio liabiliti; dan
- (i) Menyelidik dan membangunkan produk atau proses baharu.

PA14. Contoh keputusan berkenaan dengan aktiviti relevan termasuk tetapi tidak terhad kepada:

- (a) Mewujudkan keputusan operasi dan modal entiti, termasuk bajet; dan
- (b) Melantik dan membayar gaji kepada pengurusan personel utama entiti atau penyedia perkhidmatan dan menamatkan perkhidmatan atau pekerjaan mereka.

PA15. Dalam sesetengah keadaan, aktiviti sebelum dan selepas keadaan tertentu wujud atau peristiwa berlaku, boleh menjadi aktiviti relevan. Apabila dua atau lebih entiti mempunyai keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti relevan dan aktiviti tersebut berlaku pada masa yang berlainan, dua atau lebih entiti tersebut hendaklah menentukan entiti yang dapat mengarahkan aktiviti yang memberikan kesan paling signifikan terhadap manfaat tersebut secara konsisten dengan layanan hak membuat keputusan serentak (rujuk Seksyen 33.22). Entiti-entiti yang berkenaan hendaklah mempertimbangkan semula pentaksiran ini dari masa ke masa jika fakta atau keadaan berkaitan berubah. Sebagai contoh, entiti A dan entiti B mempunyai keupayaan semasa mengarahkan dan menentukan aktiviti relevan entiti C menjalankan perkhidmatan perlindungan dan pendidikan anak yatim. Dalam kes ini, entiti A menyediakan peruntukan bajet kepada entiti C untuk menampung operasinya manakala entiti B mempunyai kuasa melantik

kakitangan entiti C. Entiti A mengarahkan entiti C untuk menjalankan aktiviti relevan berkaitan dengan operasinya. Dalam konteks ini, entiti A akan memberi peruntukan bagi memastikan aktiviti tersebut dapat dijalankan dan tanpa peruntukan tersebut, operasi entiti C akan terjejas. Oleh itu, arahan entiti A dianggap mempunyai kuasa terhadap entiti C kerana entiti A dapat mengarahkan aktiviti yang memberikan kesan paling signifikan terhadap manfaat tersebut secara konsisten.

Hak yang Memberikan Kuasa kepada Entiti ke atas Entiti Lain

PA16. Kuasa timbul daripada hak. Untuk mempunyai kuasa ke atas entiti lain, entiti mestilah mempunyai hak sedia ada yang memberikan entiti keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti relevan entiti lain. Hak yang memberikan kuasa kepada entiti boleh berbeza-beza.

PA17. Contoh hak yang, sama ada secara individu atau penggabungan, boleh memberikan kuasa kepada entiti termasuk tetapi tidak terhad kepada:

- (a) Hak untuk memberikan arahan dasar kepada badan pentadbiran entiti lain yang memberikan keupayaan kepada pemegang untuk mengarahkan aktiviti relevan entiti lain;
- (b) Hak dalam bentuk hak mengundi (atau hak mengundi berpotensi) entiti lain (rujuk perenggan PA32–PA52);
- (c) Hak untuk melantik, menugaskan semula atau melucutkan ahli pengurusan personel utama entiti lain yang mempunyai keupayaan untuk mengarahkan aktiviti relevan;
- (d) Hak untuk melantik atau menyingkirkan entiti lain yang mengarahkan aktiviti relevan;
- (e) Hak untuk meluluskan atau veto bajet operasi dan modal yang berkaitan dengan aktiviti relevan entiti lain;
- (f) Hak untuk mengarahkan entiti lain agar menjalankan, atau veto apa-apa perubahan kepada, transaksi demi manfaat entiti;
- (g) Hak untuk veto perubahan utama kepada entiti lain, seperti penjualan aset utama atau entiti lain secara keseluruhan; dan
- (h) Hak lain (seperti hak membuat keputusan yang dinyatakan dalam kontrak pengurusan) yang memberikan keupayaan kepada pemegang untuk mengarahkan aktiviti relevan.

- PA18. Semasa mempertimbangkan sama ada entiti mempunyai kuasa atau tidak, entiti akan perlu mempertimbangkan pengaturan mengikat yang ada dan mekanisme yang entiti telah memperoleh kuasa. Cara yang entiti mungkin telah memperoleh kuasa, sama ada secara individu atau penggabungan dengan pengaturan lain, termasuk:
- (a) Kuasa perlembagaan, perundangan atau eksekutif;
 - (b) Pengaturan pentadbiran;
 - (c) Pengaturan berkontrak;
 - (d) Dokumen penubuhan (contohnya, tata urus pertubuhan); dan
 - (e) Hak mengundi atau hak yang serupa.
- PA19. Untuk menentukan sama ada entiti mempunyai hak yang mencukupi untuk memberikan kuasa kepadanya atau tidak, entiti tersebut juga hendaklah mempertimbangkan tujuan dan bentuk entiti lain (rujuk perenggan PA5–PA8) dan keperluan dalam perenggan PA53–PA56 bersama-sama dengan perenggan PA20–PA22.
- PA20. Dalam sesetengah keadaan, mungkin sukar untuk menentukan sama ada hak entiti mencukupi atau tidak untuk memberikan kuasa kepadanya ke atas entiti lain. Dalam kes sedemikian, untuk membolehkan pentaksiran kuasa, entiti hendaklah mempertimbangkan bukti sama ada entiti mempunyai keupayaan praktikal atau tidak untuk mengarahkan aktiviti relevan secara unilateral. Pertimbangan diberikan, tetapi tidak terhad, kepada yang berikut, yang apabila dipertimbangkan bersama-sama dengan haknya dan petunjuk dalam perenggan PA21 dan PA22, boleh memberikan bukti bahawa hak entiti tersebut mencukupi untuk memberikan kuasa kepadanya ke atas entiti lain:
- (a) Entiti boleh, tanpa mempunyai hak berkontrak untuk berbuat demikian, melantik atau meluluskan pengurusan personel utama entiti lain yang mempunyai keupayaan untuk mengarahkan aktiviti relevan;
 - (b) Entiti boleh, tanpa mempunyai hak berkontrak untuk berbuat demikian, mengarahkan entiti lain untuk menjalankan, atau boleh veto apa-apa perubahan kepada, transaksi penting demi manfaat entiti;
 - (c) Entiti boleh menguasai sama ada proses penamaan untuk memilih ahli badan pentadbiran entiti lain atau mendapatkan proksi daripada pemegang hak mengundi yang lain;
 - (d) Pengurusan personel utama entiti lain merupakan pihak berkaitan entiti (contohnya, ketua pegawai eksekutif entiti lain dan ketua pegawai eksekutif entiti tersebut merupakan orang yang sama); atau
 - (e) Majoriti anggota badan pentadbiran entiti lain merupakan pihak berkaitan entiti tersebut.
- PA21. Kadang-kadang akan terdapat petunjuk bahawa entiti mempunyai hubungan istimewa dengan entiti lain, yang menunjukkan bahawa entiti tersebut mempunyai lebih daripada kepentingan

pasif dalam entiti lain. Kewujudan mana-mana petunjuk individu, atau penggabungan petunjuk tertentu, tidak semestinya bermaksud bahawa kriteria kuasa dipenuhi. Walau bagaimanapun, jika entiti mempunyai lebih daripada kepentingan pasif dalam entiti lain, hal ini mungkin menunjukkan bahawa entiti tersebut mempunyai hak lain yang berkaitan yang mencukupi untuk memberikan kuasa kepadanya atau memberikan bukti kuasa sedia ada ke atas entiti lain. Sebagai contoh, perkara berikut menunjukkan bahawa entiti tersebut mempunyai lebih daripada kepentingan pasif dalam entiti lain dan, dalam penggabungan dengan hak lain, mungkin menunjukkan kuasa:

- (a) Hubungan antara entiti dengan operasi entiti lain merupakan salah satu kebergantungan, seperti dalam situasi berikut:
 - (i) Entiti membiayai sebahagian besar operasi entiti lain dan entiti lain bergantung pada pembiayaan ini.
 - (ii) Entiti menjamin sebahagian besar obligasi entiti lain, dan entiti lain bergantung pada jaminan ini.
 - (iii) Entiti menyediakan perkhidmatan kritikal, teknologi, bekalan atau bahan mentah kepada entiti lain, dan entiti lain bergantung pada penyediaan ini.
 - (iv) Entiti mengawal aset seperti lesen atau tanda dagangan yang penting untuk operasi entiti lain dan entiti lain bergantung pada kawalan ini.
 - (v) Entiti menyediakan pengurusan personel utama kepada entiti lain (contohnya, apabila personel entiti mempunyai pengetahuan khusus tentang operasi entiti lain) dan entiti lain bergantung pada penyediaan ini.
- (b) Sebahagian besar aktiviti entiti lain sama ada melibatkan atau dijalankan bagi pihak entiti tersebut.
- (c) Pendedahan entiti, atau hak, untuk mendapatkan manfaat daripada penglibatannya dengan entiti lain adalah tidak seimbang dan lebih besar daripada hak mengundi atau hak lainnya yang serupa. Sebagai contoh, mungkin terdapat situasi, iaitu entiti berhak, atau terdedah, kepada lebih daripada separuh manfaat entiti lain tetapi memegang kurang daripada separuh daripada hak mengundi entiti lain.

PA22. Entiti sering mempunyai hubungan istimewa dengan pihak lain disebabkan oleh petunjuk yang disenaraikan dalam perenggan PA21. Entiti sering membiayai aktiviti entiti lain. Kebergantungan ekonomi dibincangkan dalam perenggan PA41 hingga PA42.

PA23. Semakin besar pendedahan entiti, atau hak, untuk kebolehubahan manfaat daripada penglibatannya dengan entiti lain, semakin besar insentif bagi entiti untuk memperoleh hak yang mencukupi agar memberikan kuasa kepadanya. Oleh itu, mempunyai pendedahan yang besar kepada kebolehubahan manfaat merupakan petunjuk bahawa entiti tersebut mungkin mempunyai kuasa. Walau bagaimanapun, tahap pendedahan entiti tidak, dengan sendirinya, menentukan sama ada entiti mempunyai kuasa ke atas entiti lain atau tidak.

PA24. Apabila faktor-faktor yang dinyatakan dalam perenggan PA20 dan petunjuk yang dinyatakan dalam perenggan PA21– PA23 dipertimbangkan bersama dengan hak entiti, keutamaan yang lebih besar hendaklah diberikan kepada bukti kuasa yang diterangkan dalam perenggan PA20.

Hak Substantif

PA25. Suatu entiti, semasa menaksir sama ada entiti mempunyai kuasa atau tidak, hanya mempertimbangkan hak substantif yang berkaitan dengan entiti lain (dipegang oleh entiti dan lain-lain). Untuk menjadikan hak sebagai hak substantif, pemegang mestilah mempunyai keupayaan praktikal untuk melaksanakan hak tersebut.

PA26. Menentukan sama ada hak adalah substantif atau tidak memerlukan pertimbangan, dengan mengambil kira semua fakta dan keadaan. Faktor-faktor yang perlu dipertimbangkan semasa membuat penentuan itu termasuk tetapi tidak terhad kepada:

- (a) Sama ada terdapat sebarang halangan (ekonomi atau sebaliknya) yang menghalang pemegang (atau pemegang-pemegang) daripada melaksanakan hak atau tidak. Contoh halangan tersebut seperti keperluan undang-undang atau peraturan yang mengehadkan cara hak boleh dilaksanakan atau yang menghalang pemegang daripada melaksanakan haknya (contohnya, jika entiti lain mempunyai kuasa berkanun yang membenarkannya beroperasi secara berasingan daripada entiti atau jika entiti asing dilarang daripada menjalankan haknya).
- (b) Apabila pelaksanaan hak memerlukan persetujuan yang lebih daripada satu pihak, atau apabila hak dipegang oleh lebih daripada satu pihak, sama ada mekanisme diwujudkan untuk memberikan keupayaan praktikal kepada pihak tersebut demi melaksanakan hak mereka secara kolektif jika mereka memilih untuk berbuat demikian. Kekurangan mekanisme sedemikian merupakan petunjuk bahawa hak tersebut mungkin tidak substantif. Semakin ramai pihak yang diperlukan untuk bersetuju demi melaksanakan hak tersebut, semakin kecil kemungkinan bahawa hak tersebut adalah substantif.
- (c) Sama ada pihak atau pihak-pihak yang memegang hak akan mendapat manfaat daripada pelaksanaan hak tersebut. Sebagai contoh, pemegang hak mengundi berpotensi dalam entiti lain (rujuk perenggan PA49–PA52) hendaklah mempertimbangkan pelaksanaan atau harga penukaran instrumen. Terma dan syarat hak mengundi berpotensi lebih cenderung menjadi substantif apabila instrumen kewangan atau entiti akan mendapat manfaat atas sebab-sebab lain (contohnya, dengan merealisasikan sinergi antara entiti dengan entiti lain) daripada pelaksanaan atau penukaran instrumen.

PA27. Untuk menjadi substantif, hak juga perlu dilaksanakan apabila keputusan berkenaan dengan hala tuju aktiviti relevan perlu dibuat. Biasanya, untuk menjadi substantif, hak tersebut perlu boleh dilaksanakan pada masa ini. Walau bagaimanapun, kadangkala hak boleh menjadi substantif, walaupun hak itu tidak boleh dilaksanakan pada masa ini.

PA28. Hak substantif yang boleh dilaksanakan oleh pihak lain boleh menghalang entiti daripada mengawal entiti yang sedang ditaksir untuk kawalan, yang berkaitan dengan hak tersebut. Hak substantif sedemikian tidak memerlukan pemegang untuk mempunyai keupayaan demi memulakan keputusan. Selagi hak bukan semata-mata perlindungan (rujuk perenggan PA29–

PA31), hak substantif yang dipegang oleh pihak lain boleh menghalang entiti daripada mengawal entiti yang sedang ditaksir untuk kawalan walaupun hak tersebut hanya memberikan keupayaan semasa kepada pemegang untuk meluluskan atau menyekat keputusan yang berkaitan dengan aktiviti relevan.

Hak Perlindungan

PA29. Semasa menilai sama ada hak memberikan kuasa kepada entiti ke atas entiti lain atau tidak, entiti hendaklah menaksir sama ada haknya, dan hak yang dipegang oleh pihak lain, merupakan hak perlindungan atau tidak. Hak perlindungan adalah berkaitan dengan perubahan asas kepada aktiviti entiti lain atau terpakai dalam keadaan yang luar biasa. Walau bagaimanapun, tidak semua hak yang terpakai dalam keadaan yang luar biasa atau peristiwa luar jangkauan merupakan hak perlindungan (rujuk perenggan PA15 dan PA55).

PA30. Oleh kerana hak perlindungan hanya melindungi kepentingan pemegangnya tanpa memberi kuasa ke atas entiti berkaitan, pemegang hak tersebut tidak dianggap mempunyai kuasa atau boleh menghalang pihak lain daripada menguasai entiti itu. (rujuk Seksyen 33.23)

PA31. Contoh hak perlindungan termasuk tetapi tidak terhad kepada:

- (a) Hak pemberi pinjaman untuk merampas aset peminjam jika peminjam gagal memenuhi syarat pembayaran balik pinjaman yang ditentukan.
- (b) Hak pengawal selia untuk menyekat atau menutup operasi entiti yang tidak mematuhi peraturan atau keperluan lain. Sebagai contoh, entiti mungkin dapat menghentikan aktiviti pusat penyembelihan yang melantik penyembelih tanpa tauliah.
- (c) Hak untuk menyingkirkan ahli badan pentadbiran entiti lain dalam keadaan tertentu yang terhad. Sebagai contoh, kerajaan negeri mungkin dapat membuang atau menggantung pengerusi majlis perbandaran dan melantik pentadbir jika majlis perbandaran tidak dapat membuat keputusan yang tepat pada masanya berkenaan dengan dasar utama.
- (d) Hak entiti untuk membatalkan kontrak mutawalli bagi kutipan dan agihan wakaf jika entiti lain mengubah objektif atau aktiviti dengan ketara.
- (e) Hak entiti yang menyediakan sumber kepada badan amal untuk menuntut bahawa, jika badan amal itu dibubarkan, aset bersih badan amal tersebut akan diagihkan kepada organisasi yang menjalankan aktiviti serupa. (Walaupun bagaimanapun, jika entiti mempunyai kuasa untuk menentukan secara khusus tempat aset bersih badan amal akan diagihkan semasa pembubaran, entiti tersebut akan mempunyai hak substantif berhubung dengan badan amal tersebut).

Hak Mengundi

PA32. Sekiranya entiti mempunyai hak mengundi atau hak yang serupa berkenaan dengan entiti lain, entiti harus mempertimbangkan sama ada hak tersebut memberikan keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti relevan dengan entiti lain atau tidak. Suatu entiti mempertimbangkan keperluan dalam seksyen ini (perenggan PA33–PA52) semasa membuat pentaksiran itu.

Kuasa dengan Majoriti Hak Mengundi

PA33. Suatu entiti yang memegang lebih daripada separuh hak mengundi entiti lain mempunyai kuasa dalam situasi berikut, melainkan perenggan PA34 atau perenggan PA35 terpakai:

- (a) Aktiviti relevan diarahkan oleh undi pemegang majoriti hak mengundi; atau
- (b) Majoriti ahli badan pentadbiran yang mengarahkan aktiviti relevan dilantik oleh undi pemegang majoriti hak mengundi.

Majoriti Hak Mengundi tetapi Tiada Kuasa

PA34. Bagi entiti (contoh entiti A) yang memegang lebih daripada separuh hak mengundi entiti lain (contoh entiti B), untuk mempunyai kuasa ke atas entiti lain (entiti B) itu, hak mengundi entiti (entiti A) mestilah substantif, mengikut perenggan PA25–PA28, dan mestilah menyediakan keupayaan semasa kepada entiti (entiti B) untuk mengarahkan aktiviti relevan, yang selalunya akan melalui penentuan dasar operasi dan pembiayaan. Jika suatu lagi entiti lain (contoh entiti C) mempunyai hak sedia ada yang menyediakan entiti itu (entiti B) dengan hak untuk mengarahkan aktiviti relevan dan entiti itu tersebut (entiti C) bukan ejen entiti (entiti A) yang membuat pentaksiran kawalan, maka entiti (entiti A) yang membuat pentaksiran kawalan tidak mempunyai kuasa ke atas entiti lain (entiti B).

PA35. Entiti tidak mempunyai kuasa ke atas entiti lain, walaupun entiti tersebut memegang majoriti hak mengundi dalam entiti lain, sekiranya hak mengundi tersebut substantif. Sebagai contoh, entiti yang mempunyai lebih daripada separuh hak mengundi dalam entiti lain tidak boleh mempunyai kuasa jika aktiviti relevan tertakluk pada arahan oleh kerajaan, mahkamah, pentadbir, penerima (*receiver*), penyelesaian atau pengawal selia.

Kuasa tanpa Majoriti Hak Mengundi

PA36. Entiti boleh mempunyai kuasa walaupun entiti memegang kurang daripada majoriti hak mengundi entiti lain. Entiti boleh mempunyai kuasa dengan kurang daripada majoriti hak mengundi entiti lain, contohnya, melalui:

- (a) Kuasa untuk melantik atau menyingkirkan majoriti ahli lembaga pengarah (atau badan pentadbiran lain), dan kawalan terhadap entiti lain adalah oleh lembaga itu atau oleh badan itu (rujuk perenggan PA38);
- (b) Pengaturan mengikat antara entiti dengan pemegang undi lain (rujuk perenggan PA39);
- (c) Hak yang timbul daripada pengaturan mengikat lain (rujuk perenggan PA40);
- (d) Hak mengundi entiti (rujuk perenggan PA37 dan PA43–PA48);
- (e) Hak mengundi berpotensi (rujuk perenggan PA49–PA52); atau
- (f) Penggabungan (a)–(e).

Hak Mengundi Khas Berkaitan dengan Kepentingan Pemilikan (Saham Kencana- *Golden Shares*)

PA37. Entiti mungkin mempunyai hak undi muktamad, dengan demikian untuk veto semua hak mengundi lain bagi entiti lain. Jenis hak ini kadangkala dirujuk sebagai "saham kencana (saham istimewa)". Hak mengundi khas sedemikian boleh menimbulkan kuasa. Biasanya hak ini didokumenkan dalam dokumen penubuhan entiti lain (seperti tata urus pertubuhan), dan dibentuk untuk menyekat tahap pengundian atau hak lain yang mungkin dipegang oleh pihak tertentu. Hak tersebut juga boleh memberikan kuasa veto kepada entiti ke atas sebarang perubahan besar dalam entiti lain, seperti penjualan aset utama atau penjualan entiti lain secara keseluruhan.

Kawalan Lembaga atau Badan Pentadbiran Lain

PA38. Entiti mungkin mempunyai kuasa untuk melantik atau menyingkirkan majoriti ahli lembaga pengarah (atau badan pentadbiran lain) disebabkan oleh pengaturannya mengikat (termasuk perundangan sedia ada, kuasa eksekutif, peraturan, kontrak, atau pengaturannya lain).

Pengaturannya Mengikat dengan Pemegang Undi Lain

PA39. Pengaturannya mengikat antara entiti dengan pemegang undi lain boleh memberikan hak kepada entiti untuk melaksanakan hak mengundi yang mencukupi untuk memberikan kuasa kepada entiti, walaupun entiti tersebut tidak mempunyai hak mengundi yang mencukupi untuk memberikan kuasa kepadanya tanpa pengaturannya mengikat. Walau bagaimanapun, pengaturannya mengikat mungkin memastikan bahawa entiti dapat mengarahkan pemegang undi lain dengan cukup tentang cara mengundi untuk membolehkan entiti membuat keputusan berkenaan dengan aktiviti relevan.

Hak daripada Pengaturannya Mengikat Lain

PA40. Hak membuat keputusan lain, dengan penggabungan hak mengundi, boleh memberikan keupayaan semasa kepada entiti untuk mengarahkan aktiviti relevan. Sebagai contoh, hak yang dinyatakan dalam pengaturannya mengikat dengan penggabungan hak mengundi boleh memberikan keupayaan semasa kepada entiti untuk mengarahkan dasar operasi atau pembiayaan atau aktiviti utama lain bagi entiti lain yang memberikan kesan signifikan terhadap manfaat yang diterima oleh entiti. Walau bagaimanapun, entiti tidak akan mengawal entiti lain jika entiti lain itu dapat menentukan dasar atau programnya setakat yang signifikan, (contohnya, dengan gagal mematuhi pengaturannya mengikat dan menerima akibatnya, atau dengan mengubah perlembagaannya atau membubarkan dirinya sendiri).

Kebergantungan Ekonomi

PA41. Kebergantungan ekonomi, semata-mata, tidak menimbulkan kuasa ke atas entiti untuk tujuan Piawaian ini. Kebergantungan ekonomi mungkin berlaku apabila:

- (a) Entiti mempunyai pelanggan utama tunggal dan kehilangan pelanggan itu boleh menjejaskan kewujudan operasi entiti; atau

- (b) Kebanyakan aktiviti entiti dibiayai oleh geran dan sumbangan serta entiti menerima sebahagian besar pembiayaannya daripada suatu entiti.

PA42. Entiti mungkin dapat mempengaruhi dasar kewangan dan operasi entiti lain yang bergantung padanya untuk pembiayaan. Walau bagaimanapun, penggabungan faktor akan perlu dipertimbangkan untuk menentukan sama ada kebergantungan ekonomi menyebabkan entiti yang bergantung pada ekonomi tidak lagi mempunyai kuasa mutlak untuk mentadbir dasar kewangan atau operasinya sendiri. Jika entiti yang bergantung pada ekonomi mengekalkan budi bicara sama ada entiti tersebut akan mengambil pembiayaan daripada entiti, atau menjalankan perniagaan dengan entiti, entiti yang bergantung pada ekonomi itu masih mempunyai kuasa mutlak untuk mentadbir dasar kewangan atau operasinya sendiri. Sebagai contoh, universiti swasta yang menerima pembiayaan daripada kerajaan tetapi badan pentadbirannya telah mengekalkan budi bicara berkenaan dengan penerimaan dana atau cara dana tersebut akan digunakan, masih mempunyai kuasa mutlak untuk mentadbir dasar kewangan atau operasinya sendiri. Hal ini mungkin berlaku walaupun geran kerajaan yang diberikan kepada entiti sedemikian mewajibkannya untuk mematuhi syarat-syarat tertentu. Walaupun entiti tersebut mungkin menerima geran kerajaan untuk pembinaan aset modal dan kos operasi tertakluk pada piawaian perkhidmatan tertentu atau sekatan ke atas yuran pengguna, badan pentadbirannya mungkin mempunyai budi bicara mutlak berkenaan dengan cara aset digunakan; oleh itu, entiti tersebut akan mengawal dasar kewangan dan operasinya. Selain itu, penting juga untuk membezakan antara operasi entiti dengan entiti itu sendiri. Kehilangan pelanggan utama mungkin menjejaskan daya maju operasi entiti tetapi bukan kewujudan entiti itu sendiri.

Hak Mengundi Entiti

PA43. Entiti dengan kurang daripada majoriti hak mengundi mempunyai hak yang mencukupi untuk memberikan kuasa kepadanya apabila entiti mempunyai keupayaan praktikal untuk mengarahkan aktiviti relevan secara unilateral.

PA44. Semasa menaksir sama ada hak mengundi entiti mencukupi untuk memberikan kuasa kepadanya atau tidak, entiti mempertimbangkan semua fakta dan keadaan, termasuk:

- (a) Saiz pegangan hak mengundi entiti berbanding dengan saiz dan penyelerakan pegangan pemegang undi lain, dengan menyatakan bahawa:
 - (i) Semakin banyak hak mengundi yang dipegang oleh entiti, semakin besar kemungkinan entiti tersebut mempunyai hak sedia ada yang memberikan keupayaan semasa kepadanya untuk mengarahkan aktiviti relevan;
 - (ii) Semakin banyak hak mengundi yang dipegang oleh entiti berbanding dengan pemegang undi lain, semakin besar kemungkinan entiti tersebut mempunyai hak sedia ada yang memberikan keupayaan semasa kepadanya untuk mengarahkan aktiviti relevan;
 - (iii) Semakin ramai pihak yang perlu bertindak bersama untuk mengalahkan entiti, semakin besar kemungkinan entiti tersebut mempunyai hak sedia ada yang memberikan keupayaan semasa kepadanya untuk mengarahkan aktiviti relevan;

- (b) Hak mengundi berpotensi yang dipegang oleh entiti, pemegang undi lain atau pihak lain (rujuk perenggan PA49–PA52);
- (c) Hak yang timbul daripada pengaturannya mengikat lain (rujuk perenggan PA40); dan
- (d) Sebarang fakta dan keadaan tambahan yang menunjukkan entiti mempunyai, atau tidak mempunyai, keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti relevan pada masa keputusan perlu dibuat, termasuk corak pengundian pada mesyuarat pemegang saham sebelumnya.

PA45. Apabila hala tuju aktiviti relevan ditentukan oleh undi majoriti dan entiti memegang hak mengundi yang signifikan daripada mana-mana pemegang undi lain atau kumpulan pemegang undi yang teratur, dan pegangan saham lain yang berselerak, hal ini mungkin jelas bahawa entiti tersebut mempunyai kuasa ke atas entiti lain selepas mempertimbangkan faktor-faktor yang disenaraikan dalam perenggan PA44(a)–(c) sahaja.

PA46. Dalam situasi lain, hal ini mungkin jelas selepas mempertimbangkan faktor-faktor yang disenaraikan dalam perenggan PA44(a)–(c) sahaja bahawa entiti tidak mempunyai kuasa.

PA47. Walau bagaimanapun, faktor-faktor yang disenaraikan dalam perenggan PA44(a)–(c) sahaja mungkin tidak kukuh. Sekiranya entiti tidak jelas sama ada entiti mempunyai kuasa atau tidak selepas mempertimbangkan faktor-faktor tersebut, entiti hendaklah mempertimbangkan fakta dan keadaan tambahan, seperti sama ada pemegang saham lain bersifat pasif atau tidak seperti yang ditunjukkan oleh corak pengundian pada mesyuarat pemegang saham sebelumnya. Hal ini termasuk pentaksiran faktor-faktor yang dinyatakan dalam perenggan PA20 dan petunjuk dalam perenggan PA21–PA23. Semakin sedikit hak mengundi yang dipegang oleh entiti, dan semakin sedikit pihak yang perlu bertindak bersama untuk mengalahkan entiti, semakin banyak pergantungan akan ditumpukan pada fakta dan keadaan tambahan untuk menaksir sama ada hak entiti tersebut mencukupi untuk memberikan kuasa kepadanya atau tidak. Apabila fakta dan keadaan dalam perenggan PA20–PA23 dipertimbangkan bersama dengan hak entiti, keutamaan yang lebih besar akan diberikan kepada bukti kuasa dalam perenggan PA20 daripada petunjuk kuasa dalam perenggan PA21–PA23.

PA48. Sekiranya tidak jelas bahawa entiti tersebut mempunyai kuasa selepas mempertimbangkan faktor-faktor yang disenaraikan dalam perenggan PA44(a)–(d), entiti tersebut tidak mengawal entiti lain.

Hak Mengundi Berpotensi

PA49. Semasa menaksir kawalan, entiti mempertimbangkan hak mengundi berpotensi serta hak mengundi berpotensi yang dipegang oleh pihak lain, untuk menentukan sama ada entiti mempunyai kuasa atau tidak. Hak mengundi berpotensi merupakan hak untuk memperoleh hak mengundi entiti lain, seperti yang wujud daripada instrumen boleh tukar. Hak mengundi berpotensi itu dipertimbangkan hanya jika hak tersebut adalah substantif (rujuk perenggan PA25–PA28).

PA50. Semasa mempertimbangkan hak mengundi berpotensi, entiti hendaklah mempertimbangkan

tujuan dan bentuk instrumen, serta tujuan dan bentuk mana-mana penglibatan lain oleh entiti tersebut dengan entiti lain. Hal ini termasuk pentaksiran terhadap pelbagai terma dan syarat instrumen serta jangkaan, motif dan sebab entiti yang jelas untuk bersetuju dengan terma dan syarat tersebut.

- PA51. Sekiranya entiti tersebut juga mempunyai hak mengundi atau hak membuat keputusan lain yang berkaitan dengan aktiviti entiti lain, entiti tersebut akan menaksir sama ada hak tersebut, dengan penggabungan hak mengundi berpotensi, memberikan kuasa kepada entiti tersebut atau tidak.
- PA52. Hak mengundi berpotensi substantif sahaja, atau digabungkan dengan hak lain, boleh memberikan keupayaan semasa kepada entiti untuk mengarahkan aktiviti relevan.

Kuasa apabila Hak Mengundi atau Hak Serupa tidak mempunyai Kesan Ketara terhadap Manfaat

- PA53. Semasa menaksir tujuan dan bentuk entiti lain (rujuk perenggan PA5–PA8), entiti hendaklah mempertimbangkan penglibatan dan keputusan yang dibuat pada permulaan entiti lain sebagai sebahagian daripada bentuknya dan menilai sama ada terma transaksi dan ciri penglibatan menyediakan hak yang mencukupi kepada entiti atau tidak untuk memberikan kuasa kepadanya. Terlibat dalam bentuk entiti lain sahaja tidak cukup untuk memberikan kawalan kepada entiti terhadap entiti lain itu. Walau bagaimanapun, penglibatan dalam bentuk entiti lain mungkin menunjukkan bahawa entiti mempunyai peluang untuk memperoleh hak yang mencukupi untuk memberikan kuasa kepadanya ke atas entiti lain dan oleh itu keupayaan untuk menentukan tujuan dan bentuk entiti boleh menimbulkan kuasa. Dalam kes entiti yang ditubuhkan dengan kebanyakan (atau semua) aktiviti relevannya telah ditetapkan terlebih dahulu pada permulaan, mempunyai keupayaan untuk menentukan tujuan dan bentuk entiti mungkin lebih relevan dengan pentaksiran kawalan daripada mana-mana hak membuat keputusan yang berterusan.
- PA54. Di samping itu, entiti hendaklah mempertimbangkan hak yang wujud daripada pengaturan mengikat seperti hak pembelian, hak penjualan, hak pembubaran dan hak yang wujud daripada pihak berkuasa badan perundangan atau badan eksekutif yang ditubuhkan pada permulaan entiti lain. Apabila pengaturan mengikat melibatkan aktiviti yang berkait rapat dengan entiti lain, maka aktiviti-aktiviti ini, dari segi intipati, merupakan bahagian penting daripada aktiviti keseluruhan entiti lain, walaupun aktiviti tersebut mungkin berlaku di luar sempadan undang-undang entiti lain. Oleh itu, hak membuat keputusan tersurat atau tersirat yang terkandung dalam pengaturan mengikat dan berkait rapat dengan entiti lain perlu dipertimbangkan sebagai aktiviti relevan semasa menentukan kuasa ke atas entiti lain.
- PA55. Bagi sesetengah entiti lain, aktiviti relevan berlaku hanya apabila keadaan tertentu wujud atau peristiwa tertentu berlaku. Entiti lain boleh dibentuk supaya hala tuju aktiviti dan manfaat daripada aktiviti-aktiviti tersebut ditetapkan terlebih dahulu melainkan dan sehingga keadaan tertentu itu wujud atau peristiwa tertentu berlaku. Dalam kes ini, hanya keputusan berkenaan dengan aktiviti entiti lain apabila keadaan atau peristiwa tersebut berlaku boleh memberikan kesan yang signifikan terhadap manfaatnya dan dengan itu menjadi aktiviti relevan. Keadaan atau peristiwa tersebut tidak perlu berlaku bagi entiti yang mempunyai keupayaan untuk membuat keputusan tersebut, mempunyai kuasa. Hakikat bahawa hak untuk membuat keputusan bergantung pada keadaan yang wujud atau peristiwa yang berlaku tidak dengan sendirinya, membuat hak tersebut menjadi hak yang melindungi.

PA56. Entiti mungkin mempunyai komitmen yang tersurat atau tersirat untuk memastikan entiti lain terus beroperasi seperti yang dibentuk. Komitmen sedemikian boleh meningkatkan pendedahan entiti kepada kebolehubahan manfaat dan dengan itu meningkatkan insentif bagi entiti untuk memperoleh hak yang mencukupi untuk memberikan kuasa kepadanya. Oleh itu, komitmen untuk memastikan bahawa entiti lain beroperasi seperti yang dibentuk mungkin merupakan petunjuk bahawa entiti tersebut mempunyai kuasa, tetapi tidak dengan sendirinya, memberikan kuasa kepada entiti dan tidak juga menghalang pihak lain daripada mempunyai kuasa.

Keterdedahan, atau Hak kepada Manfaat Berubah-ubah daripada Entiti lain

PA57. Semasa menaksir sama ada entiti mempunyai kawalan terhadap entiti lain atau tidak, entiti akan menentukan sama ada entiti terdedah, atau mempunyai hak kepada manfaat berubah-ubah daripada penglibatannya dengan entiti lain.

PA58. Manfaat berubah-ubah merupakan manfaat yang tidak tetap dan berpotensi untuk berbeza-beza disebabkan oleh prestasi entiti lain. Manfaat berubah-ubah boleh menjadi hanya positif, hanya negatif atau kedua-dua positif dan negatif (rujuk Seksyen 33.24). Entiti menaksir sama ada manfaat daripada entiti lain berubah-ubah atau tidak dan cara manfaat tersebut berubah-ubah berdasarkan intipati pengaturan dan tanpa mengira bentuk sah manfaat. Contohnya:

- (a) Dalam konteks manfaat bukan kewangan, entiti mungkin menerima manfaat disebabkan oleh aktiviti entiti lain yang meneruskan objektifnya. Manfaat boleh menjadi manfaat berubah-ubah untuk tujuan Piawaian ini kerana manfaat tersebut boleh mendedahkan entiti kepada risiko prestasi entiti lain. Jika entiti lain tidak dapat melaksanakan aktiviti tersebut, maka entiti tersebut mungkin menanggung kos tambahan, sama ada daripada menjalankan aktiviti itu sendiri atau dengan menyediakan dana tambahan atau bentuk bantuan lain untuk membolehkan entiti lain terus menyediakan aktiviti tersebut.
- (b) Dalam konteks manfaat kewangan, entiti boleh memegang sukuk dengan pembayaran keuntungan tetap. Pembayaran keuntungan tetap merupakan manfaat berubah-ubah untuk tujuan Piawaian ini kerana pembayaran keuntungan tersebut tertakluk pada risiko mungkir dan mendedahkan entiti kepada risiko kredit pengeluaran sukuk. Jumlah kebolehubahan (iaitu, cara manfaat tersebut berubah-ubah) bergantung pada risiko kredit sukuk. Begitu juga, yuran prestasi tetap untuk mengurus aset entiti lain merupakan manfaat berubah-ubah kerana yuran prestasi tetap mendedahkan entiti kepada risiko prestasi entiti lain. Jumlah kebolehubahan bergantung pada keupayaan entiti lain untuk menjana hasil yang mencukupi untuk membayar yuran.

PA59. Penyelesai biasanya tidak mempunyai hak untuk manfaat berubah-ubah daripada penglibatannya dengan entiti yang sedang dibubarkan.

Perkaitan antara Kuasa dengan Manfaat

Perwakilan Kuasa

PA60. Lazimnya entiti bertanggungjawab untuk melaksanakan dasar kerajaan berkaitan agama Islam. Dalam sesetengah kes, entiti mungkin mempunyai kuasa untuk bertindak dengan hak mereka sendiri, manakala dalam kes lain pula, entiti boleh bertindak sebagai wakil kepada Ketua Agama Islam. Contohnya:

- (a) Entiti boleh beroperasi berdasarkan perwakilan kuasa daripada seorang Ketua Agama Islam. Entiti ini menggunakan budi bicaranya sendiri semasa membuat keputusan dan mengambil tindakan serta tidak tertakluk pada arahan daripada Ketua Agama Islam. Dalam kes sedemikian, entiti bertindak dengan haknya sendiri dan akan perlu menggunakan keperluan lain dalam Piawaian ini untuk menentukan sama ada entiti tersebut mengawal entiti lain atau tidak. Skop kuasa membuat keputusan oleh entiti ke atas entiti lain akan menjadi faktor penting semasa membezakan sama ada entiti tersebut bertindak sebagai ejen atau sebagai prinsipal.
- (b) Entiti boleh menubuhkan badan amanah untuk menjalankan aktiviti tertentu dan melantik pemegang amanah. Pemegang amanah bertanggungjawab untuk membuat keputusan berkenaan dengan aktiviti pembiayaan dan operasi badan amanah mengikut surat ikatan amanah. Jika entiti boleh menggantikan pemegang amanah mengikut budi bicaranya, entiti akan perlu menaksir sama ada entiti mengawal badan amanah atau tidak memandangkan, sebagai contoh, entiti akan terdedah, atau mempunyai hak, kepada manfaat berubah-ubah dari segi setakat yang objektifnya dicapai atau diteruskan melalui aktiviti badan amanah.

PA61. Entiti boleh mewakilkan kuasa membuat keputusannya kepada suatu ejen berkaitan dengan beberapa isu tertentu atau pada semua aktiviti relevan. Semasa menaksir sama ada entiti mengawal entiti lain atau tidak, entiti tersebut hendaklah menganggap hak membuat keputusan yang diwakilkan kepada ejennya sebagai dipegang oleh entiti tersebut secara langsung. Dalam situasi yang terdapat lebih daripada satu prinsipal, setiap prinsipal hendaklah menaksir sama ada prinsipal tersebut mempunyai kuasa ke atas entiti lain atau tidak dengan mempertimbangkan keperluan dalam perenggan PA5–PA56. Perenggan PA62–PA74 memberikan panduan untuk menentukan sama ada pembuat keputusan merupakan ejen atau prinsipal.

PA62. Pembuat keputusan hendaklah mempertimbangkan hubungan keseluruhan antara dirinya, entiti lain yang sedang diurus (dan ditaksir untuk kawalan) dan pihak lain yang terlibat dengan entiti tersebut. Secara khususnya, pembuat keputusan hendaklah mempertimbangkan semua faktor di bawah, semasa menentukan sama ada pembuat keputusan merupakan ejen atau tidak:

- (a) Skop kuasa pembuatan keputusannya ke atas entiti lain (perenggan PA64 dan PA65);
- (b) Hak yang dipegang oleh pihak lain (perenggan PA66–PA69);
- (c) Imbuhan yang berhak diterima oleh pembuat keputusan mengikut perjanjian imbuhan (perenggan PA70–PA72); dan

- (d) Pendedahan pembuat keputusan kepada kebolehubahan manfaat daripada kepentingan lain yang dipegang olehnya dalam entiti lain (perenggan PA73 dan PA74).

Keutamaan yang berbeza hendaklah digunakan untuk setiap faktor berdasarkan fakta dan keadaan tertentu.

- PA63. Menentukan sama ada pembuat keputusan merupakan ejen atau tidak memerlukan penilaian terhadap semua faktor yang disenaraikan dalam perenggan PA62 melainkan satu pihak memegang hak substantif untuk menyingkirkan pembuat keputusan (hak menyingkir) dan boleh menyingkirkan pembuat keputusan tanpa sebab (rujuk perenggan PA67).

Skop Kuasa Pembuatan Keputusan

- PA64. Skop kuasa pembuatan keputusan yang dimiliki oleh pembuat keputusan dinilai dengan mempertimbangkan:

- (a) Aktiviti yang dibenarkan mengikut perjanjian pembuatan keputusan dan ditentukan oleh undang-undang, dan
- (b) Budi bicara yang dimiliki oleh pembuat keputusan ketika membuat keputusan berkenaan dengan aktiviti tersebut.

- PA65. Pembuat keputusan hendaklah mempertimbangkan tujuan dan bentuk entiti lain, risiko yang entiti lain itu dibentuk untuk terdedah kepadanya, risiko yang dibentuk untuk dipindahkan kepada pihak-pihak yang terlibat dan tahap penglibatan pembuat keputusan dalam bentuk entiti lain. Sebagai contoh, jika pembuat keputusan terlibat secara signifikan dalam mereka bentuk entiti lain (termasuk semasa menentukan skop kuasa pembuatan keputusan), penglibatan itu mungkin menunjukkan bahawa pembuat keputusan mempunyai peluang dan insentif untuk memperoleh hak yang menyebabkan pembuat keputusan mempunyai keupayaan untuk mengarahkan aktiviti relevan.

Hak yang Dipegang oleh Pihak Lain

- PA66. Hak substantif yang dipegang oleh pihak lain boleh menjejaskan keupayaan pembuat keputusan untuk mengarahkan aktiviti relevan entiti lain. Penyingkiran substantif atau hak lain mungkin menunjukkan bahawa pembuat keputusan merupakan ejen.

- PA67. Apabila satu pihak memegang hak penyingkiran substantif dan boleh menyingkirkan pembuat keputusan tanpa sebab, hal ini, secara berasingan, cukup untuk membuat kesimpulan bahawa pembuat keputusan merupakan ejen. Jika lebih daripada satu pihak memegang hak tersebut (dan tiada pihak individu boleh menyingkirkan pembuat keputusan tanpa persetujuan pihak lain) hak tersebut tidak, secara berasingan, konklusif semasa menentukan bahawa pembuat keputusan bertindak terutamanya bagi pihak dan untuk kepentingan orang lain. Di samping itu, semakin besar bilangan pihak yang diperlukan untuk bertindak bersama demi melaksanakan hak untuk menyingkirkan pembuat keputusan dan semakin besar magnitud, dan kebolehubahan yang berkaitan dengan, kepentingan ekonomi pembuat keputusan yang lain (iaitu, imbuhan dan kepentingan lain), semakin kurang keutamaan yang akan ditumpukan pada faktor ini.

- PA68. Hak substantif yang dipegang oleh pihak lain yang menyekat budi bicara pembuat keputusan hendaklah dipertimbangkan melalui cara yang sama dengan hak menyingkir semasa menilai sama ada pembuat keputusan merupakan ejen atau tidak. Sebagai contoh, pembuat keputusan yang diwajibkan untuk memperoleh kelulusan daripada sebilangan kecil pihak lain untuk tindakannya merupakan ejen secara amnya. (Rujuk perenggan PA25–PA28 untuk panduan tambahan berkenaan dengan hak dan sama ada hak tersebut adalah substantif).
- PA69. Pertimbangan hak yang dipegang oleh pihak lain hendaklah termasuk pentaksiran terhadap sebarang hak yang boleh dilaksanakan oleh lembaga pengarah entiti lain (atau badan pentadbiran lain) dan kesannya terhadap kuasa pembuatan keputusan (rujuk perenggan PA26(b)).

Imbuhan

- PA70. Semakin besar magnitud, dan kebolehubahan yang berkaitan dengan, imbuhan pembuat keputusan berbanding dengan manfaat yang dijangka daripada aktiviti entiti lain, semakin besar kemungkinan pembuat keputusan merupakan prinsipal.
- PA71. Semasa menentukan sama ada pembuat keputusan merupakan prinsipal atau ejen, pembuat keputusan juga hendaklah mempertimbangkan sama ada perjanjian imbuhan hanya merangkumi terma, syarat atau jumlah yang biasanya terdapat dalam pengaturan untuk perkhidmatan yang serupa dan tahap kemahiran yang dirundingkan berdasarkan ketulusan.
- PA72. Pembuat keputusan tidak boleh menjadi ejen melainkan syarat-syarat yang dinyatakan dalam perenggan PA74(a) dan (b) wujud. Walau bagaimanapun, memenuhi syarat-syarat tersebut secara berasingan adalah tidak mencukupi untuk membuat kesimpulan bahawa pembuat keputusan merupakan ejen.

Keterdedahan kepada Kebolehubahan Manfaat daripada Kepentingan Lain

- PA73. Pembuat keputusan yang memegang kepentingan lain dalam entiti lain (contohnya, pelaburan dalam entiti lain atau memberikan jaminan berkenaan dengan prestasi entiti lain), hendaklah mempertimbangkan keterdedahannya kepada kebolehubahan manfaat daripada kepentingan tersebut semasa menaksir sama ada pembuat keputusan tersebut merupakan ejen atau tidak. Memegang kepentingan lain dalam entiti lain menunjukkan bahawa pembuat keputusan mungkin menjadi prinsipal.
- PA74. Semasa menilai keterdedahannya kepada kebolehubahan manfaat daripada kepentingan lain dalam entiti lain, pembuat keputusan hendaklah mempertimbangkan perkara berikut:
- (a) Semakin besar magnitud dan kebolehubahan yang berkaitan dengan kepentingan ekonominya selepas mempertimbangkan imbuhan dan kepentingan lain dalam agregat, semakin besar kemungkinan pembuat keputusan merupakan prinsipal.
 - (b) Sama ada keterdedahannya kepada kebolehubahan manfaat berbeza atau tidak daripada entiti lain yang menerima manfaat daripada entiti yang sedang ditaksir untuk kawalan dan, jika ya, sama ada hal ini mungkin mempengaruhi tindakannya atau tidak. Sebagai contoh, hal ini mungkin berlaku apabila pembuat keputusan memegang kepentingan subordinat,

atau menyediakan bentuk peningkatan kredit lain kepada entiti lain.

Pembuat keputusan hendaklah menilai keterdedahannya berbanding dengan jumlah kebolehubahan manfaat entiti lain. Penilaian ini dibuat terutamanya berdasarkan manfaat yang dijangkakan daripada aktiviti entiti lain tetapi tidak boleh mengabaikan keterdedahan maksimum pembuat keputusan kepada kebolehubahan manfaat entiti lain melalui kepentingan lain yang dipegang oleh pembuat keputusan.

Hubungan dengan Pihak Lain

- PA75. Semasa menaksir kawalan, entiti hendaklah mempertimbangkan sifat hubungannya dengan pihak lain dan sama ada pihak lain itu bertindak bagi pihak entiti tersebut atau tidak (iaitu, pihak lain itu merupakan "ejen de facto"). Penentuan sama ada pihak lain bertindak sebagai ejen de facto atau tidak memerlukan pertimbangan, iaitu pertimbangan yang bukan sahaja dari segi sifat hubungan tersebut tetapi juga cara pihak tersebut berinteraksi antara satu sama lain dan dengan entiti.
- PA76. Hubungan sedemikian tidak perlu melibatkan pengaturan mengikat. Hubungan sedemikian juga boleh timbul daripada kuasa badan perundangan atau badan eksekutif yang tidak memenuhi takrifan pengaturan mengikat. Pihak merupakan ejen de facto apabila entiti mempunyai, atau sesiapa yang mengarahkan aktiviti entiti mempunyai keupayaan untuk mengarahkan pihak itu agar bertindak bagi pihak entiti. Dalam keadaan ini, entiti hendaklah mempertimbangkan hak pembuatan keputusan ejen de facto dan keterdedahan tidak langsungnya, atau hak kepada manfaat berubah-ubah melalui ejen de facto bersama-sama dengan yang dimiliki olehnya sendiri semasa menaksir kawalan entiti lain.
- PA77. Berikut merupakan contoh-contoh pihak lain yang mungkin bertindak sebagai ejen de facto untuk entiti berdasarkan sifat hubungan pihak tersebut:
- (a) Pihak berkaitan entiti.
 - (b) Pihak yang menerima faedahnya dalam entiti lain sebagai sumbangan atau pinjaman daripada entiti yang membuat pentaksiran kawalan.
 - (c) Pihak yang telah bersetuju untuk tidak menjual, memindahkan atau membebaskan kepentingannya dalam entiti lain tanpa kelulusan daripada entiti terlebih dahulu (kecuali situasi yang entiti dan pihak lain mempunyai hak kelulusan terlebih dahulu dan hak tersebut berdasarkan terma yang dipersetujui bersama oleh pihak bebas yang bersedia).
 - (d) Pihak yang tidak dapat membiayai operasinya tanpa sokongan kewangan subordinat daripada entiti.
 - (e) Entiti lain yang majoriti anggota badan pentadbirannya atau yang pengurusan personel utamanya adalah sama dengan entiti tersebut.
 - (f) Pihak yang mempunyai hubungan perniagaan yang rapat dengan entiti, seperti hubungan antara penyedia perkhidmatan profesional dengan salah satu pelanggannya yang signifikan.

Kawalan Aset Spesifik

PA78. Entiti hendaklah mempertimbangkan sama ada entiti menganggap sebahagian daripada entiti lain sebagai satu entiti berasingan yang dianggap tersirat atau tidak dan, jika ya, sama ada entiti mengawal satu entiti berasingan yang dianggap tersirat atau tidak.

PA79. Entiti hendaklah menganggap sebahagian daripada entiti lain sebagai satu entiti berasingan yang dianggap tersirat jika dan hanya jika syarat berikut dipenuhi:

Aset spesifik entiti lain (dan peningkatan kredit berkaitan, jika ada) merupakan satu-satunya sumber pembayaran untuk liabiliti spesifik, atau kepentingan spesifik lain dalam entiti lain. Pihak-pihak selain yang mempunyai liabiliti spesifik tidak mempunyai hak atau obligasi yang berkaitan dengan aset spesifik atau sisa aliran tunai daripada aset tersebut. Dalam intipati, tiada manfaat daripada aset spesifik yang boleh digunakan oleh bahagian baki entiti lain dan tiada liabiliti satu entiti berasingan yang dianggap tersirat adalah belum bayar daripada aset baki entiti lain. Oleh itu, dalam intipati, semua aset, liabiliti dan instrumen ekuiti satu entiti berasingan yang dianggap tersirat akan diasingkan daripada keseluruhan entiti lain. Satu entiti berasingan yang dianggap tersirat seperti itu sering dipanggil "silo".

PA80. Apabila syarat dalam perenggan PA79 dipenuhi, entiti hendaklah mengenal pasti aktiviti yang memberikan kesan signifikan terhadap manfaat satu entiti berasingan yang dianggap tersirat dan cara aktiviti tersebut diarahkan untuk menaksir sama ada entiti tersebut mempunyai kuasa ke atas bahagian entiti lain atau tidak. Semasa menaksir kawalan satu entiti berasingan yang dianggap tersirat, entiti tersebut juga hendaklah mempertimbangkan sama ada entiti tersebut mempunyai keterdedahan atau hak kepada manfaat berubah-ubah daripada penglibatannya dengan satu entiti berasingan yang dianggap tersirat dan keupayaan untuk menggunakan kuasanya ke atas bahagian entiti lain untuk memberikan kesan terhadap jumlah manfaat daripada entiti itu.

PA81. Sekiranya entiti mengawal satu entiti berasingan yang dianggap tersirat, entiti tersebut hendaklah menyatukan bahagian itu untuk entiti lain tersebut. Dalam kes sedemikian, pihak lain tidak menyertakan bahagian entiti lain tersebut semasa menaksir kawalan, dan semasa menyatukan entiti lain.

Penilaian Berterusan

PA82. Entiti hendaklah menaksir semula sama ada entiti mengawal entiti lain atau tidak sekiranya fakta dan keadaan menunjukkan bahawa terdapat perubahan terhadap satu atau lebih daripada tiga elemen kawalan yang disenaraikan dalam Seksyen 33.15.

PA83. Sekiranya terdapat perubahan dalam cara kuasa ke atas entiti lain boleh dilaksanakan, perubahan itu mestilah ditunjukkan dalam cara entiti menaksir kuasanya ke atas entiti lain. Sebagai contoh, perubahan terhadap hak pembuatan keputusan boleh bermaksud bahawa aktiviti relevan tidak lagi diarahkan melalui hak mengundi, tetapi sebaliknya perjanjian lain, seperti kontrak, memberikan keupayaan semasa kepada pihak atau pihak-pihak lain untuk mengarahkan aktiviti relevan.

- PA84. Suatu peristiwa boleh menyebabkan entiti memperoleh atau kehilangan kuasa ke atas entiti lain tanpa entiti terlibat dalam peristiwa tersebut. Sebagai contoh, entiti boleh memperoleh kuasa ke atas entiti lain kerana hak pembuatan keputusan yang dipegang oleh pihak atau pihak-pihak lain yang sebelum ini menghalang entiti daripada mengawal entiti lain telah luput.
- PA85. Entiti juga mempertimbangkan perubahan yang mempengaruhi keterdedahan, atau haknya, kepada manfaat berubah-ubah daripada penglibatannya dengan entiti lain. Sebagai contoh, entiti yang mempunyai kuasa ke atas entiti lain boleh hilang kawalan ke atas entiti lain itu jika entiti tersebut tidak lagi berhak atau mempunyai keupayaan untuk menerima manfaat atau terdedah kepada obligasi kerana entiti tersebut akan gagal memenuhi Seksyen 33.15(b) (contohnya, jika kontrak untuk menerima yuran berkaitan prestasi ditamatkan).
- PA86. Entiti hendaklah mempertimbangkan sama ada pentaksirannya bahawa entiti bertindak sebagai ejen atau prinsipal telah berubah. Perubahan dalam hubungan keseluruhan antara entiti dengan pihak lain boleh bermaksud bahawa entiti tidak lagi bertindak sebagai ejen, walaupun sebelum ini entiti bertindak sebagai ejen, dan sebaliknya. Sebagai contoh, jika perubahan terhadap hak entiti atau pihak lain berlaku, entiti tersebut hendaklah mempertimbangkan semula statusnya sebagai prinsipal atau ejen.
- PA87. Penaksiran kawalan awal entiti atau statusnya sebagai prinsipal atau ejen tidak akan berubah hanya kerana perubahan dalam keadaan pasaran (contohnya, perubahan dalam manfaat entiti lain yang didorong oleh keadaan pasaran), melainkan perubahan dalam keadaan pasaran mengubah satu atau lebih daripada tiga elemen kawalan yang disenaraikan dalam Seksyen 33.15 atau mengubah hubungan keseluruhan antara prinsipal dengan ejen.

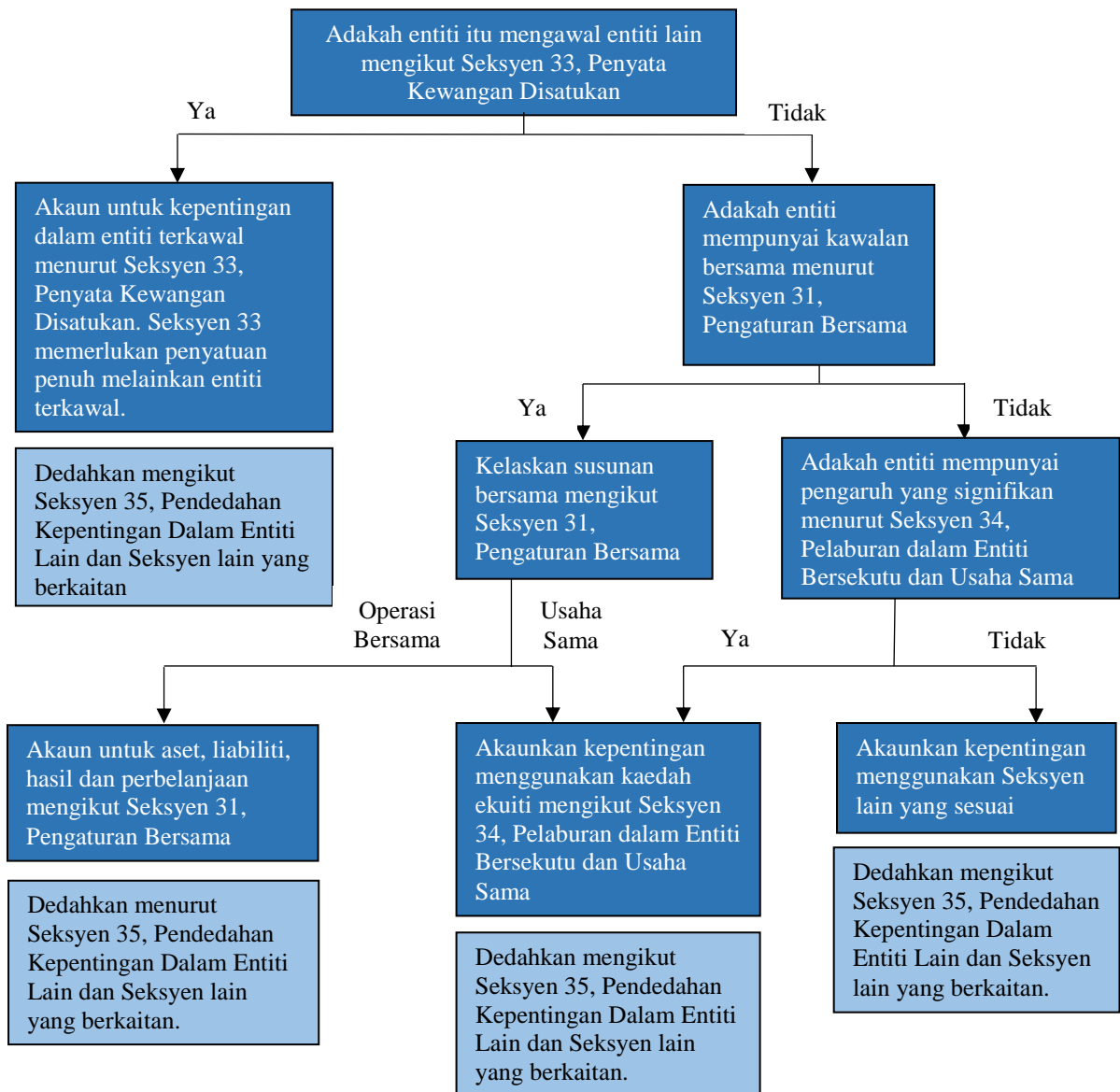
Panduan Pelaksanaan

Panduan ini disertakan, tetapi bukan sebahagian daripada, Seksyen 33, Penyata Kewangan Disatukan.

Jenis Hubungan dengan Entiti Lain

PP1. Rajah di bawah meringkaskan perakaunan untuk pelbagai jenis penglibatan dengan entiti lain.

Carta Aliran 1: Bentuk Penglibatan dengan Pihak Lain

Contoh Ilustrasi

Contoh-contoh ini mengiringi, tetapi bukan sebahagian daripada, Seksyen 33, Penyata Kewangan Disatukan.

- CI1. Contoh-contoh dalam lampiran ini menggambarkan andaian situasi. Walaupun beberapa aspek contoh mungkin terdapat dalam pola fakta sebenar, semua fakta dan keadaan pola fakta tertentu perlu dinilai apabila menggunakan Seksyen 33, *Penyata Kewangan Disatukan*.

Kuasa (perenggan PA9–PA56)

- CI2. Contoh berikut menggambarkan pentaksiran sama ada kuasa wujud untuk tujuan Piawaian ini.

Contoh 1

MAIN menyumbang dana kepada Jabatan Agama Islam untuk menjalankan sebahagian aktiviti Jabatan Agama Islam. Sebahagian daripada pembiayaan ini perlu dibelanjakan untuk aktiviti tertentu. Jabatan Agama Islam memutuskan cara menggunakan sumber MAIN untuk faedah masyarakat setempat. Aktiviti Jabatan Agama Islam adalah pelbagai dan termasuk perkhidmatan pengurusan masjid, dakwah dan pendidikan. Aktiviti-aktiviti ini adalah aktiviti relevan Jabatan Agama Islam. Banyak aktiviti ini juga bertepatan dengan kepentingan MAIN. Walaupun sebahagiannya menyumbang dana kepada aktiviti Jabatan Agama Islam, MAIN tidak mempunyai kuasa untuk mengarahkan aktiviti relevan Jabatan Agama Islam. Hak Jabatan Agama Islam ke atas aktiviti yang relevan menghalang MAIN daripada mengawal.

Kawalan Pengawalseliaan (perenggan PA12)

- CI3. Contoh berikut menggambarkan pelbagai bentuk kawalan pengawalseliaan. Tiada satu pun daripada bentuk kawalan pengawalseliaan ini mewujudkan kuasa ke atas aktiviti yang berkaitan untuk tujuan Piawaian ini iaitu penyatuan penyata kewangan. Walau bagaimanapun, contoh tersebut tidak menolak bahawa mungkin terdapat keadaan di mana kuasa ke atas aktiviti yang berkaitan untuk tujuan Piawaian ini mungkin diperolehi daripada kawalan pengawalseliaan.

Contoh 2

MAIN berkuasa untuk menutup operasi pusat tahfiz yang tidak mematuhi peraturan yang ditetapkan seperti kelulusan daripada pihak berkuasa tempatan (PBT).

Kewujudan kuasa ini tidak membentuk kuasa ke atas aktiviti operasi yang berkaitan.

Contoh 3

MAIN mempunyai kuasa menentukan/ meminda pensempadanan kariah masjid untuk menghadkan bilangan masjid dalam suatu kawasan berdasarkan kepada bilangan kariah masjid. Kewujudan kuasa ini tidak membentuk kuasa ke atas aktiviti relevan kariah masjid.

Contoh 4

MAIN A mempunyai kuasa untuk mengenakan kawalan pengawalseliaan ke atas entiti tunggal untuk mengutip dan mengagih zakat di negeri A. Entiti tunggal tersebut adalah milik MAIN A, iaitu Entiti B, mempunyai kuasa untuk mengawal selia entiti-entiti lain yang tertakluk kepada kawalan pengawalseliaan dan menetapkan syarat pelantikan ejen di bawahnya. MAIN A tidak mempunyai kepentingan pemilikan dalam ejen kutipan dan agihan yang dilantik oleh Entiti B dan tidak menerima faedah kewangan daripada ejen kutipan dan agihan yang dilantik. MAIN A, mahupun Entiti B, tidak mempunyai kawalan ke atas ejen kutipan dan agihan yang dilantik oleh Entiti B walaupun mempunyai kuasa untuk mengenakan kawalan pengawalseliaan. Selain itu, mana-mana kuasa lain perlu dinilai secara berasingan.

Contoh 5

MAIN B merupakan badan berkuasa agama yang bertanggungjawab dalam menggubal dasar serta menguatkuasakan peraturan dan garis panduan berkaitan pengurusan institusi-institusi Islam di negeri B, termasuk masjid, surau, sekolah agama, dan institusi wakaf. Garis panduan dan peraturan yang ditetapkan ini berdasarkan kepada enakmen dan perundangan negeri yang diluluskan oleh pihak berkuasa negeri.

MAIN B menggubal peraturan yang memperincikan keperluan yang perlu dipatuhi oleh institusi-institusi berkenaan termasuk pengurusan pentadbiran, tadbir urus kewangan, pelantikan jawatankuasa, penggunaan dana, serta pelaporan aktiviti.

Walaupun peraturan ini mempengaruhi cara institusi-institusi Islam beroperasi, MAIN B tidak mempunyai kuasa ke atas aktiviti relevan (seperti yang ditakrifkan dalam piawaian ini) yang dijalankan oleh institusi-institusi tersebut. Peraturan tersebut terpakai kepada semua institusi yang berdaftar, dan setiap institusi masih mempunyai pilihan dan tanggungjawab untuk menguruskan pentadbiran mereka sendiri. Tujuan utama perundangan dan peraturan ini adalah untuk melindungi kepentingan awam serta memastikan ketelusan dan integriti, bukannya untuk mewujudkan kawalan langsung ke atas institusi tersebut. Selain itu, mana-mana kuasa lain perlu dinilai secara berasingan.

Aktiviti Relevan dan Hala Tuju Aktiviti Relevan (perenggan PA13–PA15)

- CI4. Contoh berikut menggambarkan pentaksiran sama ada entiti mempunyai kuasa untuk mengarahkan aktiviti relevan entiti lain bagi tujuan Piawaian ini.

Contoh 6

Entiti A dan B, membentuk entiti lain, entiti C, untuk menyediakan perkhidmatan kesihatan. Entiti A bertanggungjawab untuk mendapatkan kelulusan daripada Kementerian Kesihatan untuk menyediakan perkhidmatan kesihatan. Sebaik sahaja Kementerian Kesihatan meluluskan permohonan penyediaan perkhidmatan kesihatan, entiti B akan memulakan penyediaan infrastruktur dan fasiliti serta memasarkannya—entiti B mempunyai keupayaan unilateral untuk membuat semua keputusan tentang penyediaan dan pemasaran perkhidmatan kesihatan. Jika semua aktiviti—bagi mendapatkan kelulusan kawal selia dan penyediaan serta pemasaran perkhidmatan kesihatan—adalah aktiviti yang berkaitan, entiti A dan entiti B, masing-masing perlu menentukan sama ada aktiviti tersebut dapat mengarahkan aktiviti yang memberi kesan signifikan kepada manfaat daripada entiti C. Sehubungan itu, entiti A dan B masing-masing perlu mempertimbangkan sama ada mendapatkan kelulusan kawal selia atau penyediaan dan

pemasaran perkhidmatan kesihatan adalah aktiviti yang boleh memberi kesan yang signifikan terhadap manfaat daripada entiti C dan sama ada entiti A dan B boleh menentukan aktiviti tersebut. Dalam menentukan entiti yang mempunyai kuasa, entiti A dan B akan mempertimbangkan:

- (a) Tujuan dan bentuk entiti C;
- (b) Faktor yang menentukan lebihan, hasil dan nilai entiti C serta nilai perkhidmatan kesihatan;
- (c) Kesan kuasa pembuatan keputusan oleh entiti A dan B ke atas prestasi entiti C berkaitan dengan faktor dalam (b); dan
- (d) Keterdedahan entiti A dan B kepada kebolehubahan manfaat daripada entiti C.

Dalam contoh berikut, entiti juga mempertimbangkan:

- (a) Ketidakpastian, dan usaha yang diperlukan dalam, mendapatkan kelulusan kawal selia (dengan mengambil kira rekod entiti yang berjaya mendapatkan kelulusan kawal selia dan menyediakan serta memasarkan perkhidmatan kesihatan); dan
- (b) Entiti manakah yang mengawal perkhidmatan kesihatan sebaik sahaja ia dilaksanakan.

Contoh 7

MAIN S mempunyai kuasa sebagai pemegang amanah tunggal bagi wakaf di negeri S. MAIN S menubuhkan suatu perbadanan tanpa pegangan saham (iaitu Perbadanan S) bagi melaksanakan fungsi sebagai pemegang amanah tunggal wakaf. Perbadanan S mempunyai tanggungjawab untuk menguruskan dan memajukan aset wakaf selaras dengan ketetapan syariah. MAIN S mempunyai kuasa terhadap segala urusan dan pentadbiran Perbadanan S untuk menguruskan dan memajukan aset wakaf. Dalam kes ini, MAIN S mempunyai kawalan terhadap Perbadanan S kerana mempunyai kuasa menentukan aktiviti relevan bagi Perbadanan S.

Hak yang Memberi Kuasa kepada Entiti ke atas Entiti lain (perenggan PA16–PA28)

- CI5. Contoh berikut menggambarkan pentaksiran sama ada entiti mempunyai kuasa untuk mengarahkan aktiviti relevan entiti lain bagi tujuan Piawaian ini.

Contoh 8

MAIN L mewujudkan program pendidikan asnaf yang menyediakan bantuan pendidikan. Program ini dikendalikan di bawah perjanjian dengan Yayasan Pendidikan RAM yang diperbadankan. Satu-satunya aktiviti Yayasan Pendidikan RAM adalah menguruskan kemudahan bantuan pendidikan.

Aktiviti relevan Yayasan Pendidikan RAM merangkumi:

- a. Menyemak dan memilih pemohon untuk bantuan pendidikan;

- b. Operasi harian program bantuan pendidikan; dan
- c. Mengenal pasti asnaf yang keciciran pendidikan dan diberi motivasi

Lembaga pengelola Yayasan Pendidikan RAM itu mempunyai 16 ahli, dengan lapan dilantik oleh (dan tertakluk kepada penyingkiran oleh) MAIN L. Pengerusi dilantik oleh lembaga daripada kalangan lantikan MAIN L, dan mempunyai undi pemutus yang jarang dilaksanakan. Lembaga bermesyuarat secara berkala dan menyemak laporan yang diterima daripada pengurusan Yayasan Pendidikan RAM. Berdasarkan laporan ini, lembaga boleh mengesahkan atau membatalkan keputusan pengurusan. Di samping itu, lembaga pengarah membuat keputusan mengenai isu-isu utama seperti keciciran anak-anak asnaf dalam pendidikan.

MAIN L menyumbangkan dana operasi kepada Yayasan Pendidikan RAM itu sejak ia ditubuhkan. Selain itu, Yayasan Pendidikan RAM mengekalkan sebarang lebihan hasil daripada operasi iaitu yuran pengurusan daripada program Tanggungjawab Sosial Korporat (CSR) dan di bawah perlembagaannya tidak dapat memberikan pulangan kewangan terus MAIN L. Corak fakta di atas digunakan untuk contoh 8A dan 8B yang diterangkan di bawah. Setiap contoh dipertimbangkan secara berasingan.

Contoh 8A

Berdasarkan fakta dan keadaan yang digariskan di atas, MAIN L mengawal Yayasan Pendidikan RAM tersebut.

MAIN L mempunyai hak yang memberikannya keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti relevan Yayasan Pendidikan RAM itu, tidak kira sama ada ia memilih untuk melaksanakan hak tersebut.

MAIN L melantik lapan ahli lembaga pengelola, seorang daripadanya akan menjadi pengerusi, yang mempunyai undi pemutus. Akibatnya, MAIN L mempunyai kuasa ke atas Yayasan Pendidikan RAM melalui hak substantif yang memberikannya keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti relevan Yayasan Pendidikan RAM, tidak kira sama ada MAIN L memilih untuk melaksanakan hak substantif tersebut.

MAIN L juga mempunyai keterdedahan atau hak kepada manfaat berubah-ubah daripada penglibatannya dengan Yayasan Pendidikan RAM. MAIN L memperoleh manfaat bukan kewangan melalui Yayasan Pendidikan RAM meneruskan objektif sosialnya untuk memenuhi keperluan pendidikan asnaf. Walaupun tidak dapat menerima manfaat kewangan secara langsung, MAIN L memperoleh manfaat tidak langsung melalui keupayaannya untuk mengarahkan bagaimana pulangan kewangan itu digunakan dalam program pendidikan asnaf.

MAIN L juga memenuhi kriteria kawalan akhir. Melalui pelantikannya dalam lembaga pengarah, MAIN L mempunyai keupayaan untuk menggunakan kuasanya untuk mempengaruhi sifat dan jumlah manfaatnya daripada Yayasan Pendidikan RAM.

MAIN L memenuhi ketiga-tiga kriteria untuk kawalan dan oleh itu MAIN L mengawal Yayasan Pendidikan RAM.

Contoh 8B

Dalam contoh ini, fakta Contoh 8A terpakai, kecuali bahawa:

- (a) Lembaga pengelola Yayasan Pendidikan RAM dipilih melalui proses penamaan dan pengundian awam yang tidak memberi hak kepada MAIN L untuk melantik ahli lembaga; dan
- (b) Keputusan yang dibuat oleh lembaga Yayasan Pendidikan RAM disemak oleh MAIN L, yang mungkin menawarkan nasihat kepada Yayasan Pendidikan RAM.

Berdasarkan fakta dan keadaan semakan yang digariskan di atas, MAIN L tidak mempunyai hak substantif berkaitan Yayasan Pendidikan RAM dan oleh itu tidak mempunyai kuasa ke atas Yayasan Pendidikan RAM.

Objektif sosial MAIN L berhubung dengan pendidikan asnaf masih dicapai dan oleh itu ia masih akan memperoleh manfaat langsung bukan kewangan. Walau bagaimanapun, kesesuaian objektif sahaja tidak mencukupi untuk membuat kesimpulan bahawa satu entiti mengawal entiti yang lain (rujuk Seksyen 33.30).

MAIN L tidak mempunyai kuasa dan akibatnya tidak mempunyai keupayaan untuk menggunakan kuasa untuk menjejaskan sifat atau jumlah manfaat MAIN L. MAIN L tidak dapat memenuhi dua daripada tiga kriteria kawalan dan oleh itu MAIN L tidak mengawal Yayasan Pendidikan RAM.

Contoh 9

Entiti T yang dinilai untuk kawalan mempunyai mesyuarat pemegang saham tahunan di mana keputusan untuk mengarahkan aktiviti yang berkaitan dibuat. Mesyuarat pemegang saham berjadual seterusnya adalah dalam lapan bulan. Walau bagaimanapun, pemegang saham yang secara individu atau secara kolektif memegang sekurang-kurangnya 5 peratus daripada hak mengundi boleh memanggil mesyuarat khas untuk mengubah dasar sedia ada ke atas aktiviti yang berkaitan, tetapi keperluan untuk memberi notis kepada pemegang saham lain bermakna mesyuarat sedemikian tidak boleh diadakan sekurang-kurangnya 30 hari. Polisi mengenai aktiviti relevan boleh diubah hanya pada mesyuarat pemegang saham khas atau berjadual. Ini termasuk kelulusan penjualan aset yang material serta membuat atau melupakan pelaburan yang besar. Corak fakta di atas digunakan untuk contoh 9A-9D yang diterangkan di bawah. Setiap contoh dipertimbangkan secara berasingan.

Contoh 9A

Entiti T memegang majoriti hak mengundi dalam entiti lain. Hak mengundi entiti T adalah substantif kerana entiti T dapat membuat keputusan tentang hala tuju aktiviti yang berkaitan apabila ia perlu dibuat. Hakikat bahawa ia mengambil masa 30 hari sebelum entiti T boleh menggunakan hak mengundinya tidak menghalang entiti T daripada mempunyai keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti yang berkaitan dari saat entiti T memperoleh pegangan saham.

Kuasa tanpa Majoriti Hak Mengundi dan Hak Mengundi Khas yang Berkaitan dengan Kepentingan Pemilikan (perenggan PA36–PA37)

- CI6. Contoh berikut menggambarkan pentaksiran sama ada hak mengundi khas yang berkaitan dengan kepentingan pemilikan dalam entiti lain menimbulkan kuasa untuk tujuan Piawaian ini.

Contoh 10

Kerajaan pusat telah menswastakan sebuah agensi kerajaan dan untuk melindungi kepentingan nasional, ia telah menggunakan mekanisme "saham istimewa (saham kencana)". "Saham istimewa (saham kencana)" mempunyai nilai nominal dan tidak memberikan sebarang hak pemilikan kepada modal syarikat. Saham istimewa itu menyatakan bahawa kawalan syarikat, atau 24 peratus kepentingan dalam syarikat itu tidak boleh dijual tanpa kebenaran kerajaan pusat.

Kerajaan pusat mempunyai hak perlindungan, bukan hak substantif.

Kawalan Lembaga atau Badan Pentadbiran Lain (perenggan PA38)

- CI7. Contoh berikut menggambarkan pentaksiran sama ada entiti mempunyai kawalan ke atas lembaga pengarah atau badan pentadbir entiti lain untuk tujuan Piawaian ini. Kewujudan kawalan sedemikian boleh memberikan bukti bahawa entiti mempunyai hak yang mencukupi untuk mempunyai kuasa ke atas entiti lain.

Contoh 11

Yayasan TS ditadbir oleh lembaga pemegang amanah yang dipilih MAIN yang bertanggungjawab untuk membiayai pusat penjagaan anak yatim yang berdaftar dengan yayasan. Pemegang amanah mempunyai kebebasan untuk membuat keputusan mengenai operasi pusat penjagaan anak yatim.

MAIN mempunyai kuasa untuk melantik majoriti pemegang amanah yayasan. MAIN berpotensi untuk melaksanakan kuasa ke atas yayasan.

Kebergantungan Ekonomi (perenggan PA41–PA42)

- CI8. Contoh berikut menggambarkan pentaksiran sama ada kebergantungan kepada pembiayaan daripada entiti lain mewujudkan kuasa dalam konteks Piawaian ini.

Contoh 12

Institusi penyelidikan adalah salah satu daripada banyak institusi yang menerima sebahagian besar pembiayaan mereka daripada MAIN. Institusi mengemukakan cadangan dan pembiayaan diperuntukkan melalui proses tender. Institusi penyelidikan mengekalkan hak untuk menerima atau menolak pembiayaan.

MAIN tidak mengawal institusi penyelidikan kerana institusi penyelidikan boleh memilih untuk menolak pembiayaan daripada MAIN, mencari sumber pembiayaan alternatif atau berhenti beroperasi.

Contoh 13

Entiti D mempunyai perjanjian yang mengikat untuk membekalkan bantuan perubatan seperti susu khas dan lampin pakai buang kepada asnaf. Pengaturannya adalah antara entiti D dan MAIN. Kontrak bantuan perubatan menjana sebahagian besar pendapatan entiti D. Terdapat syarat am, yang ditetapkan dalam peraturan, yang terpakai untuk semua pengaturan tersebut termasuk spesifikasi bekalan bantuan perubatan dan dasar perolehan. Sebagai contoh, pengaturan menentukan bekalan adalah daripada pembekal tempatan.

Pengaturan semasa adalah untuk tempoh lima tahun. Pada akhir tempoh ini, jika entiti D ingin meneruskan pembekalan bantuan perubatan, ia dikehendaki melalui proses tender dan bersaing dengan entiti lain untuk perniagaan.

MAIN tidak mengawal entiti D kerana entiti D boleh memilih untuk berhenti membekalkan bantuan perubatan, mencari projek lain, atau berhenti beroperasi.

Hak Mengundi (perenggan PA43–PA48)

- CI9. Contoh berikut menggambarkan pentaksiran sama ada entiti yang mempunyai kurang daripada majoriti hak mengundi dalam entiti lain mempunyai keupayaan praktikal untuk mengarahkan aktiviti relevan secara unilateral, dan sama ada haknya mencukupi untuk memberikannya kuasa ke atas entiti lain itu bagi tujuan Piawaian ini.

Contoh 14

Entiti memperoleh 48 peratus daripada hak mengundi entiti lain. Baki hak mengundi dipegang oleh beribu-ribu pemegang saham, tiada seorang pun yang memegang lebih daripada 1 peratus hak mengundi secara individu. Tiada pemegang saham mempunyai sebarang pengaturan untuk berunding dengan mana-mana yang lain atau membuat keputusan kolektif. Apabila menilai perkadaran hak mengundi untuk memperoleh, berdasarkan saiz relatif pegangan saham lain, entiti menentukan bahawa kepentingan 48 peratus akan mencukupi untuk memberikannya kawalan. Dalam kes ini, berdasarkan saiz mutlak pegangannya dan saiz relatif pegangan saham yang lain, entiti membuat kesimpulan bahawa ia mempunyai kepentingan mengundi yang cukup dominan untuk memenuhi kriteria kuasa tanpa perlu mempertimbangkan sebarang bukti kuasa yang lain.

Contoh 15

Entiti A memegang 40 peratus hak mengundi entiti lain dan dua belas pelabur lain masing-masing memegang 5 peratus hak mengundi entiti lain. Perjanjian pemegang saham memberikan Entiti A hak untuk melantik, membuang dan menetapkan imbuhan pengurusan yang bertanggungjawab untuk mengarahkan aktiviti relevan. Untuk menukar perjanjian, undi majoriti dua pertiga daripada pemegang saham diperlukan. Dalam kes ini, Entiti A menyimpulkan bahawa saiz mutlak pegangannya dan saiz relatif pegangan saham lain sahaja tidak muktamad dalam menentukan sama ada ia mempunyai hak yang mencukupi untuk memberikannya kuasa. Walau bagaimanapun, Entiti A menentukan bahawa hak kontraknya untuk melantik, mengeluarkan dan menetapkan imbuhan pengurusan adalah mencukupi untuk membuat kesimpulan bahawa ia mempunyai kuasa ke atas entiti lain. Hakikat bahawa Entiti A mungkin tidak menggunakan hak ini atau kemungkinan Entiti A menggunakan haknya untuk memilih, melantik atau membuang pengurusan, bukan merupakan pertimbangan mutlak untuk menilai sama ada Entiti A mempunyai kuasa. Contoh pertimbangan lain adalah dengan meneliti

minit mesyuarat lembaga pengarah.

Contoh 16

Entiti A memegang 45 peratus hak mengundi entiti lain. Dua pelabur lain masing-masing memegang 26 peratus hak mengundi entiti lain. Baki hak mengundi dipegang oleh tiga pemegang saham lain, masing-masing memegang 1 peratus. Tidak ada pengaturan lain yang mempengaruhi pembuatan keputusan. Dalam kes ini, saiz kepentingan mengundi Entiti A dan saiznya berbanding dengan pegangan saham lain adalah mencukupi untuk membuat kesimpulan bahawa Entiti A tidak mempunyai kuasa. Hanya dua pelabur lain perlu bekerjasama untuk dapat menghalang Entiti A daripada mengarahkan aktiviti relevan entiti lain.

Contoh 17

Entiti memegang 35 peratus hak mengundi entiti lain. Tiga pemegang saham lain masing-masing memegang 5 peratus hak mengundi entiti lain. Baki hak mengundi dipegang oleh banyak pemegang saham lain, tiada seorang pun yang memegang lebih daripada 1 peratus hak mengundi secara individu. Tiada pemegang saham mempunyai pengaturan untuk berunding dengan mana-mana yang lain atau membuat keputusan kolektif. Keputusan mengenai aktiviti relevan entiti lain memerlukan kelulusan majoriti undi yang dikeluarkan pada mesyuarat pemegang saham yang berkaitan—75 peratus daripada hak mengundi entiti lain telah dibuat pada mesyuarat pemegang saham yang berkaitan baru-baru ini. Dalam kes ini, penyertaan aktif pemegang saham lain pada mesyuarat pemegang saham baru-baru ini menunjukkan bahawa entiti tidak akan mempunyai keupayaan praktikal untuk mengarahkan aktiviti relevan secara unilateral, tidak kira sama ada entiti telah mengarahkan aktiviti relevan kerana bilangan pemegang saham lain yang mencukupi mengundi dengan cara yang sama seperti entiti.

Kuasa apabila Mengundi atau Hak Serupa tidak mempunyai Kesan Signifikan terhadap Manfaat (perenggan PA53–PA56)

- CI10. Contoh berikut menggambarkan pentaksiran sama ada entiti mempunyai kuasa tanpa adanya hak mengundi atau hak yang serupa untuk tujuan Piawaian ini.

Contoh 18

Kerajaan Kerajaan Persekutuan mempunyai perundangan yang mengawal penubuhan MAIN WP. MAIN WP ini mempunyai status undang-undang yang berasingan dan mempunyai liabiliti terhad. Kuasa dan objektif MAIN WP, bersama-sama dengan keperluan pelaporan mereka ditentukan oleh undang-undang. Fungsi utama MAIN WP adalah untuk mentadbir aset MAIN WP, terutamanya harta benda, untuk manfaat am penerima. MAIN WP dibenarkan membelanjakan wang untuk promosi kesihatan, pendidikan, latihan vokasional, dan kebajikan sosial dan ekonomi penerima. Mereka mempunyai kuasa terhad untuk membelanjakan wang melainkan ia adalah untuk tujuan yang dinyatakan secara khusus dalam perundangan. MAIN WP mesti mengemukakan laporan kewangan tahunan kepada Kerajaan Persekutuan. Lembaga pengarah dilantik oleh Ketua Agama Islam Negeri untuk tempoh tiga tahun dan ahlinya terdiri daripada pakar dalam bidang tertentu. MAIN WP menentukan dasar dan strategi operasi dan kewangannya sendiri. Aktiviti yang mempunyai impak terbesar kepada pencapaian objektif lembaga pengarah ialah pengurusan harta dan pengagihan dana kepada penerima manfaat. Kerajaan pusat tidak mengawal lembaga pengarah. Kerajaan terlibat dalam mewujudkan perundangan yang mengawal aktiviti lembaga pengarah, tetapi tidak mempunyai

hak ke atas aktiviti relevan MAIN WP.

Contoh 19

Lima MAIN mewujudkan suatu syarikat yang berasingan untuk menyampaikan perkhidmatan bersama kepada lima MAIN tersebut. Syarikat ini beroperasi di bawah kontrak kepada lima MAIN ini. Objektif utama syarikat ialah menyediakan perkhidmatan kepada lima MAIN tersebut.

Syarikat ini dimiliki oleh lima MAIN yang mengambil bahagian, dengan masing-masing memiliki satu saham dan dibenarkan satu undi. Ketua eksekutif setiap MAIN dibenarkan menjadi ahli lembaga pengarah syarikat. Lembaga pengarah syarikat bertanggungjawab untuk hala tuju strategik, kelulusan kes perniagaan dan pemantauan prestasi.

Bagi setiap aktiviti yang dikongsi terdapat kumpulan penasihat yang bertanggungjawab untuk pengurusan operasi dan membuat keputusan berhubung dengan aktiviti tersebut. Setiap kumpulan penasihat terdiri daripada seorang wakil daripada setiap MAIN.

Manfaat daripada pengaturan perkhidmatan perkongsian adalah:

- Peningkatan tahap dan kualiti perkhidmatan;
- Pendekatan yang diselaraskan dan konsisten terhadap penyediaan perkhidmatan;
- Pengurangan dalam kos sokongan dan perkhidmatan pentadbiran;
- Peluang untuk membangunkan inisiatif baharu; dan
- Skala ekonomi terhasil apabila suatu syarikat yang mewakili banyak MAIN dalam melaksanakan perolehan.

Jika aktiviti perkhidmatan perkongsian selanjutnya diwujudkan yang membawa kepada keperluan untuk modal selanjutnya, syarikat akan sama ada mengeluarkan instrumen ekuiti kelas baharu atau akan membentuk entiti terkawal untuk memegang kepentingan dalam aset baharu.

Syarikat menanggung kosnya dalam dua cara. Ia mengekalkan peratusan penjimatan daripada aktiviti pembelian pukalnya dan ia mengenakan kos transaksi pentadbiran perkhidmatan yang diberikan kepada MAIN.

Tiada MAIN mengawal syarikat itu secara individu. Dalam memutuskan cara untuk mengakaunkan kepentingannya dalam syarikat setiap MAIN juga perlu mempertimbangkan sama ada ia adalah pihak kepada pengaturan bersama seperti yang ditakrifkan dalam Seksyen 31, Pengaturan Bersama.

Contoh 20

DL Berhad telah ditubuhkan sebagai badan amal, terhad oleh jaminan, untuk mengendalikan dan mengurus kemudahan kebajikan dan kesihatan masyarakat setempat bagi pihak MAIN. Di bawah syarat perjanjian dengan MAIN, DL Berhad bertanggungjawab ke atas pengurusan operasi, penyampaian dan pembangunan kemudahan kebajikan dan kesihatan masyarakat setempat. DL Berhad diperlukan untuk mengendalikan kemudahan kebajikan dan kesihatan sedia ada MAIN. Tahap perkhidmatan yang diperlukan, termasuk waktu operasi dan tahap kakitangan, ditentukan oleh MAIN. Aktiviti DL Berhad mesti konsisten dengan rancangan jangka panjang MAIN dan sebahagian besar aktiviti DL Berhad dibiayai oleh MAIN. DL Berhad tidak boleh mewujudkan kemudahan baharu dan tidak boleh terlibat dalam sebarang aktiviti lain tanpa kelulusan MAIN.

Jika DL Berhad berhenti beroperasi, hasil itu mesti diagihkan kepada badan amal lain dengan tujuan yang sama. MAIN tidak bertanggungjawab ke atas hutang DL Berhad (liabilitinya terhad kepada satu unit mata wang).

MAIN mengawal DL Berhad dengan menyatakan secara terperinci cara DL Berhad mesti beroperasi, MAIN telah menetapkan terlebih dahulu aktiviti DL Berhad dan sifat manfaat kepada MAIN.

Contoh 21

MAIN memindahkan klinik dialisis, pusat penjagaan anak yatim dan pusat penjagaan warga emas kepada DL Berhad.

Dalam mewujudkan kepercayaan, MAIN menjangkakan mendapat manfaat daripada penjimatan kos, peningkatan penggunaan kemudahan oleh orang ramai, layanan percukaian yang lebih baik, dan akses yang lebih baik kepada pembiayaan yang terhad kepada badan kebajikan. DL Berhad boleh menentukan jenis dan tahap kemudahan yang akan disediakan dan boleh terlibat dalam sebarang tujuan kebajikan lain. MAIN tidak memilih ahli lembaga pengarah DL Berhad. MAIN berhak mempunyai seorang wakil dalam lembaga itu. DL Berhad diperlukan untuk mengekalkan sebarang kelebihan dan menggunakannya untuk objektif DL Berhad.

MAIN mendapat manfaat daripada aktiviti DL Berhad tetapi ia tidak mengawal DL Berhad tersebut. MAIN tidak boleh mengarahkan cara DL Berhad menggunakan sumbernya.

Contoh 22

Persatuan A mempromosikan, menyokong dan menjalankan program, tindakan dan inisiatif pemulihan akidah umat Islam. Ia menerima pembiayaan daripada MAIN untuk melaksanakan pemulihan akidah, termasuk murtad, LGBTQ, dadah dan pemulihan akhlak. Ia melaporkan kembali kepada MAIN mengenai prestasinya dalam menyampaikan perkhidmatan ini. Sekiranya persatuan A tidak wujud, MAIN perlu mencari cara lain untuk menyampaikan perkhidmatan ini. Persatuan A juga menerima bantuan melalui sumbangan dan kerja sukarela oleh masyarakat setempat termasuk perniagaan tempatan, sekolah, kumpulan komuniti dan individu.

Persatuan A itu pada asalnya ditubuhkan oleh seorang pegawai MAIN.

Badan pentadbir MAIN melantik semua ahli jawatankuasa (dengan mengambil kira keperluan tertentu seperti keseimbangan jantina dan lokasi ahli jawatankuasa). Terdapat antara lima dan 12 ahli jawatankuasa dan bertanggungjawab melantik pegawai.

Perubahan kepada surat ikatan persatuan mesti diluluskan oleh ahli jawatankuasa dan badan pentadbir MAIN.

Jika persatuan itu digulung, lebih aset mesti dipindahkan ke badan kebajikan yang serupa di kawasan geografi yang sama. Pemindahan aset ini tertakluk kepada kelulusan MAIN.

MAIN mempunyai campuran hak ke atas persatuan termasuk hak untuk:

- (a) Melantik, menugaskan semula atau membuang ahli kakitangan pengurusan utama persatuan yang mempunyai keupayaan untuk mengarahkan aktiviti relevan;
- (b) Meluluskan atau memveto belanjawan operasi dan modal yang berkaitan dengan aktiviti relevan persatuan; dan
- (c) Veto perubahan utama kepada persatuan, seperti penjualan aset utama atau persatuan secara keseluruhan.

MAIN mampu mengarahkan aktiviti relevan (perkhidmatan) persatuan melalui pengaturannya sedemikian rupa sehingga mampu menjejaskan kos dan kualiti perkhidmatan yang disediakan. MAIN terdedah kepada pulangan berubah-ubah (kedua-dua kesan ekonomi perkhidmatan dan kualiti perkhidmatan). Memandangkan ia menggunakan kuasanya untuk memberi kesan kepada pulangan ini, MAIN mengawal persatuan tersebut.

Keterdedahan, atau Hak, kepada Manfaat Boleh Ubah daripada Entiti lain (perenggan PA57)

CI11. Contoh berikut menggambarkan pentaksiran sama ada entiti menerima manfaat berubah-ubah daripada entiti lain untuk tujuan Piawaian ini.

Contoh 23

Penyelidikan telah menunjukkan bahawa dasar mesra keluarga di universiti, termasuk penyediaan perkhidmatan pendidikan awal kanak-kanak adalah penting dalam menarik dan mengekalkan pelajar dan kakitangan. Ini amat penting untuk menarik kakitangan peringkat tinggi dan pelajar lepasan ijazah, yang seterusnya membantu menegakkan reputasi Universiti dan keupayaannya untuk mendapatkan pembiayaan penyelidikan.

Maklumat latar belakang di atas adalah berkaitan dengan contoh 23A dan 23B yang diterangkan di bawah. Setiap contoh dipertimbangkan secara berasingan.

Contoh 23A

Universiti A telah menubuhkan tujuh pusat jagaan kanak-kanak (walaupun Universiti A menerima pembiayaan kerajaan untuk program pendidikannya, pusat jagaan kanak-kanak itu telah ditubuhkan oleh universiti, bukan oleh kerajaan). Pusat-pusat ini beroperasi di bangunan

milik Universiti. Setiap pusat mempunyai pengurus, kakitangan dan bajet sendiri. Pusat-pusat tersebut hanya boleh digunakan oleh kakitangan universiti dan pelajar sahaja. Universiti adalah pembekal berlesen perkhidmatan penjagaan kanak-kanak. Universiti mempunyai hak untuk menutup pusat atau menempatkan semula mereka ke hartanah lain. Oleh kerana pusat jagaan kanak-kanak adalah milik universiti, kakitangan dan ibu bapa dikehendaki mematuhi dasar kesihatan dan keselamatan Universiti. Pasukan pengurusan taman asuhan kanak-kanak mempunyai keupayaan untuk menentukan semua dasar operasi lain.

Universiti A menerima faedah bukan kewangan daripada menyediakan perkhidmatan penjagaan kanak-kanak di kampus. Walaupun Universiti A tidak terlibat dalam operasi harian pusat, ia mempunyai keupayaan untuk menutup pusat atau menukar waktu operasi mereka. Universiti A mengawal pusat jagaan kanak-kanak.

Contoh 23B

Universiti B telah menyediakan sebuah bangunan secara percuma untuk penyediaan perkhidmatan penjagaan kanak-kanak atas perkarangan Universiti. Perkhidmatan penjagaan kanak-kanak disediakan oleh sebuah pertubuhan yang diperbadankan. Semua ibu bapa yang menggunakan pusat jagaan kanak-kanak adalah ahli pertubuhan tersebut. Ahli melantik Lembaga Pengarah pertubuhan tersebut dan bertanggungjawab ke atas dasar operasi dan kewangan pusat jagaan kanak-kanak. Pusat jagaan kanak-kanak ini boleh digunakan oleh kakitangan, pelajar dan orang awam, dengan keutamaan diberikan kepada pelajar. Oleh kerana pusat jagaan kanak-kanak adalah milik Universiti, kakitangan dan ibu bapa dikehendaki mematuhi dasar kesihatan dan keselamatan Universiti. Pertubuhan yang diperbadankan ialah penyedia berlesen perkhidmatan penjagaan kanak-kanak. Jika pertubuhan yang diperbadankan itu berhenti beroperasi, sumbernya mesti diagihkan kepada organisasi yang bukan berorientasikan keuntungan yang serupa. Pertubuhan yang diperbadankan boleh memilih untuk tidak menggunakan bangunan Universiti dalam menyediakan perkhidmatannya.

Walaupun Universiti menerima manfaat bukan kewangan daripada menyediakan perkhidmatan penjagaan kanak-kanak di kampus, ia tidak mempunyai kuasa untuk mengarahkan aktiviti relevan pertubuhan yang diperbadankan. Ahli-ahli pertubuhan yang diperbadankan, sebagai ibu bapa kepada kanak-kanak itu, mempunyai kuasa untuk mengarahkan aktiviti relevan pertubuhan yang diperbadankan. Universiti tidak mengawal pertubuhan yang diperbadankan.

Perkaitan antara Kuasa dengan Manfaat

Kuasa yang Diwakilkan (perenggan PA60–PA63)

- CI12. Contoh berikut menggambarkan pentaksiran sama ada entiti bertindak sebagai prinsipal atau ejen untuk tujuan Piawai ini.

Contoh 24

MAIN A mungkin bertanggungjawab untuk memantau prestasi entiti lain yang telah diberi kuasa untuk menjalankan fungsinya. Peranan MAIN A adalah untuk memastikan pendekatan entiti lain adalah konsisten dengan matlamat MAIN A, memberi jaminan kualiti tentang penyampaian dan keputusan serta menilai dan memaklumkan tentang sebarang risiko. MAIN A mempunyai perjanjian yang jelas dengan entiti yang menetapkan tanggungjawab pemantauannya. MAIN A mempunyai kuasa untuk meminta maklumat daripada entiti lain dan

memberi nasihat kepada Ahli Majlis atau jawatankuasa berkaitan mengenai sebarang permintaan pembiayaan daripada entiti tersebut. MAIN A juga menasihati Ahli Majlis atau jawatankuasa berkaitan sama ada entiti lain perlu dibenarkan untuk menjalankan aktiviti tertentu. MAIN A ini bertindak sebagai prinsipal.

Contoh 25

MAIN B mewujudkan tabung amanah untuk menyelaraskan usaha mengumpul dana untuk manfaat program kesihatan dan inisiatif kesihatan lain di dalam negeri B. Tabung amanah itu juga melabur dan mengurus dana sumbangan yang ditetapkan. Dana yang dikumpul digunakan untuk klinik milik MAIN B dan kemudahan penjagaan warga emas di negeri B.

MAIN B melantik semua pemegang amanah dalam lembaga tabung amanah dan membiayai kos operasi tabung amanah. Tabung amanah itu adalah badan amal berdaftar dan dikecualikan daripada cukai pendapatan.

Berdasarkan analisis berikut, MAIN B mengawal tabung amanah:

- a) MAIN B boleh memberi arahan kepada pemegang amanah, dan pemegang amanah mempunyai keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti tabung amanah yang berkaitan. Pemegang amanah mempunyai kuasa ke atas tabung amanah dan MAIN B boleh menggantikan pemegang amanah mengikut budi bicaranya. Kewajipan fidusiari pemegang amanah untuk bertindak demi kepentingan terbaik benefisiari tidak menghalang MAIN B daripada mempunyai kuasa ke atas tabung amanah;
- b) MAIN B mempunyai keterdedahan dan hak kepada manfaat berubah-ubah daripada penglibatan dengan tabung amanah;
- c) MAIN B boleh menggunakan kuasanya ke atas tabung amanah untuk menjejaskan sifat dan jumlah manfaat amanah; dan
- d) Aktiviti tabung amanah adalah pelengkap kepada aktiviti MAIN B.

Contoh 26

Perbadanan J ialah sebuah badan berkanun ditubuhkan di bawah perundangan untuk menyampaikan perkhidmatan pendidikan kepada masyarakat. Perbadanan J mempunyai Lembaga Pengarah yang menyelia operasi perbadanan itu dan bertanggungjawab ke atas operasi hariannya. MAIN J melantik Lembaga Pengarah Perbadanan J dan, tertakluk kepada kelulusan MAIN J, Lembaga Pengarah Perbadanan J melantik ketua pegawai eksekutif yayasan itu.

Jabatan Zakat MAIN J mengurus sistem pendidikan masyarakat Islam di negeri J. Peranan ini termasuk:

- (a) Kepimpinan strategik, seperti pembangunan rancangan perkhidmatan pendidikan seluruh negeri J;
- (b) Arahan untuk penyampaian perkhidmatan pendidikan, seperti menandatangani perjanjian perkhidmatan, kelulusan modal kerja dan pengurusan perhubungan

perusahaan seluruh negeri J, termasuk terma dan syarat pekerjaan untuk pekerja Perbadanan J.; dan

- (c) Pemantauan prestasi (cth., kualiti perkhidmatan pendidikan dan data kewangan) pihak berkuasa dan mengambil tindakan pembaikan apabila prestasi tidak memenuhi ukuran prestasi yang ditetapkan.

Kelulusan MAIN J diperlukan secara khusus untuk keputusan utama berikut:

- (a) Membuat perjanjian perkhidmatan dengan perbadanan;
- (b) Mengeluarkan arahan perkhidmatan pendidikan yang mengikat;
- (c) Memuktamadkan rancangan perkhidmatan pendidikan dan perancangan modal kerja; dan
- (d) Penggajian dan imbuhan kakitangan eksekutif Perbadanan J.

Jabatan Zakat MAIN J menerima semua pembiayaan operasi dan modal daripada MAIN J. Berdasarkan fakta dan keadaan yang digariskan di atas, Jabatan Zakat MAIN J secara amnya bertindak sebagai ejen MAIN J berhubung dengan yayasan tersebut. Ini terbukti daripada kuasa membuat keputusan terhad yang dipegang oleh Jabatan Zakat MAIN J. Jabatan Zakat MAIN J tidak mengawal Perbadanan J.

Memandangkan MAIN J melantik Lembaga Pengarah Perbadanan J dan meluluskan keputusan utama yang mempengaruhi aktiviti perbadanan itu, MAIN J mempunyai kuasa untuk mengarahkan aktiviti relevan perbadanan itu. Dengan mengandaikan bahawa kriteria kawalan lain (pulangan berubah-ubah dan hubungan antara kuasa dan manfaat) dipenuhi, seperti yang dijangkakan, maka MAIN J akan mengawal perbadanan itu. Oleh itu, Perbadanan akan disatukan dalam keseluruhan penyata kewangan tujuan umum MAIN J.

Contoh 27

Fakta adalah sama seperti dalam Contoh 26 kecuali bahawa:

- a) MAIN J telah menurunkan kuasa untuk melantik ahli Lembaga Pengarah Perbadanan J itu kepada ketua Jabatan Zakat MAIN J;
- b) Pelantikan ketua eksekutif Perbadanan J oleh majlis pengelola tidak memerlukan kelulusan MAIN J;
- c) MAIN J telah menurunkan kuasa untuk meluluskan keputusan utama kepada ketua Jabatan Zakat MAIN J; dan
- d) Penilaian prestasi Jabatan Zakat MAIN J merangkumi prestasi Perbadanan J.

MAIN J masih boleh melaksanakan penurunan kuasa kepada ketua Jabatan Zakat MAIN J, tetapi dalam praktiknya, tidak mungkin akan berbuat demikian.

Dalam contoh ini, skop kuasa membuat keputusan yang dipegang oleh Jabatan Zakat MAIN J telah meningkat dengan signifikan disebabkan penurunan kuasa oleh MAIN J kepada ketua Jabatan Zakat MAIN J. Memandangkan Jabatan Zakat MAIN J bertindak sebagai prinsipal di bawah penurunan kuasa, Jabatan Zakat MAIN J mempunyai keupayaan semasa untuk mengarahkan aktiviti relevan Perbadanan J untuk mencapai objektif perkhidmatan pendidikan Jabatan Zakat MAIN J. Memandangkan Jabatan Zakat MAIN J juga mempunyai keupayaan untuk menggunakan kuasanya ke atas kuasa untuk menjejaskan sifat dan jumlah manfaat Jabatan Zakat MAIN J, Jabatan Zakat MAIN J mengawal Perbadanan J.